

RISIKO- OG KAPITALSTYRING FEBRUAR 2019

RISIKO

INDHOLD

1. Ledelse og styring på risikoområdet	6
2. Ledelse og administration	14
3. Kapitalforhold	18
5. Kreditrisiko	31
6. Markeds- og likviditetsrisici	53
7. It- og operationel risiko m.v.	60

Gjrd Kredit

Forord

Denne rapport om risiko- og kapitalstyring offentliggøres med henblik på opfyldelse af DLRs oplysningsforpligtelser i henhold til CRR-reglerne. DLR skal som SIFI-institut ligeledes anvende EBA's retningslinjer for alle oplysningsforpligtelser, som DLR har offentliggjort efter 31. december 2017. Kvantitative oplysninger i henhold til EBA's retningslinjer m.v. fremgår af et særskilt søjle III-appendiks (i Excel-format), der ligesom denne rapport offentliggøres på DLRs hjemmeside www.dlr.dk/investor.

Oplysningerne vil løbende blive opdateret i det omfang, der måtte være behov herfor, dog som minimum årligt i forbindelse med offentliggørelse af årsrapporten. Visse oplysninger i søjle III-appendikset opdateres kvartalsvist eller halvårligt.

Det er DLRs opfattelse, at de anførte oplysninger opfylder såvel kravene til søjle III-oplysningerne som foreskrevet i såvel CRR-forordningen (CRR artikel 431-455) som EBA's retningslinjer for oplysningskrav i henhold til søjle III-offentliggørelsen.

Denne rapport er opdateret på baggrund af DLRs årsrapport 2018 og er godkendt af DLRs bestyrelse og direktion den 7. februar 2019.

Indledning

DLR Kredit A/S (herefter DLR) er et dansk realkreditinstitut primært ejet af 56 lokale og landsdækkende pengeinstitutter, der samarbejder med DLR.

DLR yder lån mod pant i fast ejendom i Danmark til finansiering af landbrugsejendomme - herunder boliglandbrug – og til andre erhvervsejendomme og private andelsboliger. DLR yder tillige lån i Grønland, og på Færøerne, primært til ejerboliger, boligudlejningsejendomme og i mindre grad kontor- og forretningsejendomme. Ved udgangen af 2018 udgjorde DLRs låneportefølje målt ved den nominelle obligationsrestgæld 146,4 mia. kr., hvoraf udlån i Grønland og på Færøerne udgjorde 2,1 mia. kr. svarende til 1,4 pct. af porteføljen.

DLR beskæftigede i gennemsnit 187 medarbejdere i 2018 omregnet til heltidsbeskæftigede. Herudover har DLR 26 deltidsbeskæftigede landbrugsvurderingssagkyndige. DLR har ingen filialer, idet låneformidlingen foregår gennem aktionærpengeinstitutternes filialnet.

Udlånsporteføljen voksede i 2018 med 5,6 mia. kr. nominelt. Udlån til landbrugsejendomme udgjorde 60 pct. af porteføljen, mens udlån til boliglandbrug og ejerboliger udgjorde godt 5 pct. af porteføljen ultimo 2018. De resterende knap 35 pct. omfattede erhvervsejendomme, hvoraf udlån til kontor- og forretningsejendomme, private boligudlejningsejendomme og andelsboliger udgør langt hovedparten.

Ultimo 2018 udgjorde DLRs markedsandel for landbrugsrelateret realkreditudlån 32,5 pct., mens markedsandelen for realkreditudlån til kontor- og forretningsejendomme samt private boligudlejningsejendomme og andelsboliger udgjorde hhv. 9,3 og 7,4 pct.

DLRs risiko udgøres helt overvejende af kreditrisiko, forstået som risikoen for at låntagerne ikke er i stand til at betale ydelserne på lånene til DLR. Kreditrisikoen begrænses af sikkerhedsstillelse i form af DLRs pant i de belånte ejendomme og yderligere af de garanti- og tabsmodregningsaftaler, DLR har indgået med de låneformidlende aktionærpengeinstitutter.

DLR fik i 2018 et overskud efter skat på 707 mio. kr., som i sin helhed er henlagt til reserverne, idet DLR ikke udbetalte udbytte til aktionærerne.

Udviklingen i DLRs indtjenings- og kapitalforhold har betydet, at DLRs kapitalprocent ultimo 2018 steg til 16,9 pct. mod 15,9 ultimo 2017. Den egentlige kernekapitalprocent udgjorde 16,0 pct. ultimo 2018.

DLR har været ratet af S&P Global Ratings siden maj 2012. Siden maj 2017 har DLR haft en udstederrating på A-, som i juli 2018 blev sat på positivt "outlook". DLRs særligt dækkede obligationer (SDO) og realkreditobligationer (RO) har alle den højeste rating på AAA fra S&P.

1. LEDELSE OG STYRING PÅ RISIKOOMRÅDET

1.1. Risikoeksponering og kapitalberedskab

DLR er som realkreditinstitut eksponeret mod forskellige risikotyper, herunder særligt kreditrisiko, men også markedsrisiko, likviditetsrisiko, IT-og cyberrisiko, omdømmerisiko og operationel risiko m.v.

Som led i DLRs udlånsaktivitet anvender DLR det specifikke balanceprincip, som er fastlagt i obligationsbekendtgørelsen. Princippet indebærer, at der er fuld overensstemmelse mellem de rente- og afdragsbetalinger, som DLR modtager fra låntagerne, og DLRs betalinger til obligationsejerne. Balanceprincippet betyder endvidere, at DLR reelt ikke påtager sig rente- og valutarisici samt likviditetsrisici på udlånsforretningen, herunder risici ved førtidig indfrielse af lån. Den væsentligste form for risiko er kreditrisikoen, hvilket vil sige risikoen for låntagers manglende betalingsevne og den efterfølgende risiko for manglende pantdækning af DLRs tilgodehavende.

Risikoen for større tab vurderes dog at være begrænset som følge af DLRs relativt enkle forretningsmodel, fastlagte politikker og retningslinjer, kreditstyring, garantikoncepter og tabsmodregning, begrænset risiko på markedsområdet m.v.

Med de gældende regler har kreditinstitutter mulighed for at anvende standardmetoden eller den interne ratingbaserede metode til opgørelse af virksomhedens risikoeksponering for kreditrisici. Uanset metodevalg skal kreditinstituttet afsætte kapital for hver eksponering svarende til risikoen på eksponeringen.

DLR har valgt at operere med et kapitalberedskab, der overstiger det regulatoriske mindstekrav. Kapitalberedskabet kombineret med årets løbende overskud samt garanti- og tabsmodregningsordningerne, der udgør en første buffer mod tab, vil kunne absorbere tab af et ganske betydeligt omfang. På baggrund heraf vurderes den samlede risiko i forbindelse med DLRs drift at være begrænset.

Risikostyring er et centralt element i DLRs daglige drift. DLR er i lighed med andre realkreditinstitutter bl.a. underlagt lov om realkreditlån og realkreditobligationer, lov om finansiel virksomhed, bekendtgørelse om obligationsudstedelse, balance-

princip og risikostyring ("obligationsbekendtgørelsen"), diverse EU baseret lovgivning samt øvrige bekendtgørelser udstedt i medfør af den nævnte lovgivning m.v. Den begrænsede risiko kan blandt andet tilskrives den detaljerede, risikoreducerende lovgivning.

1.2. Den overordnede styring af risici i DLR

DLR er eksponeret over for forskellige risikotyper, herunder særligt kreditrisiko. Øvrige risikotyper udgøres bl.a. af markedsrisiko, operationel risiko, likviditetsrisiko, risiko for it-driftsforstyrrelser/-nedbrud herunder cyberrisiko, omdømmerisiko som følge af manglende efterlevelse af regulering, risiko vedr. finansielle modparter m.v., som alle uddybes i de følgende delafsnit.

Der er en nær sammenhæng mellem DLRs forretningsmodel og de risikotyper, DLR er eksponeret imod.

DLRs bestyrelse har det overordnede ansvar for at afgrænse og overvåge DLRs risici. Bestyrelsen har på baggrund af DLRs forretningsmodel og risikovurdering m.v. fastlagt politikker og retningslinjer og dermed rammerne for de risici, som DLR ønsker at påtage sig. Med udgangspunkt heri er ansvaret delegeret videre i DLR's organisation.

DLR er organiseret med en direktion og en række funktionschefer, der alle refererer til direktionen.

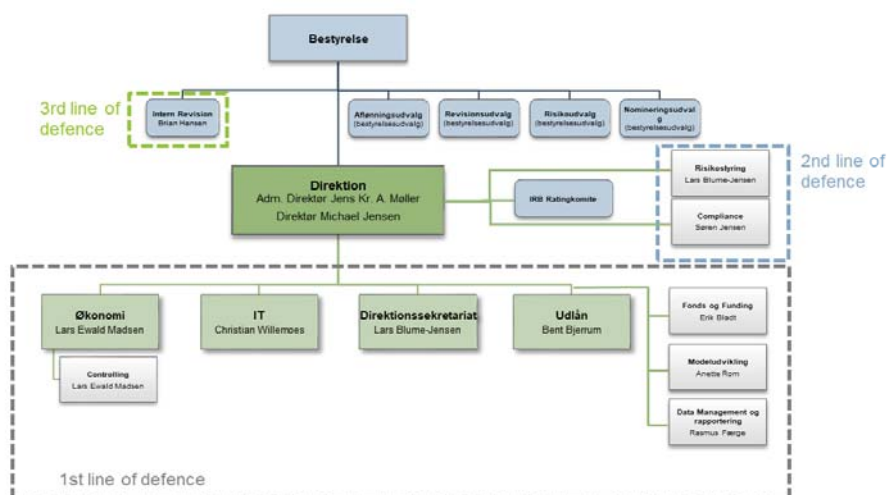
Bestyrelsen og direktionen har det overordnede ansvar for DLRs risikostyring, interne kontrol, overholdelse af relevant lovgivning samt anden regulering i relation til DLRs valg af risikoeksponering. Bestyrelsen og direktionen fastlægger og godkender overordnede politikker, retningslinjer, procedurer og kontroller på væsentlige områder i forbindelse med risikostyringen.

I overensstemmelse med lovgivningens krav har bestyrelsen også etableret en *intern revision*, der refererer til bestyrelsen, og som i overensstemmelse med en af bestyrelsen godkendt revisionsstrategi reviderer processer og interne kontroller på væsentlige og risikofyldte områder. Samtlige forretningsgange m.m. er tilgængelige for DLRs ansatte.

Bestyrelsen informeres løbende om og behandler de overordnede risikoparametre på bestyrelsesmøder samt på ad hoc basis, når forholdene tilsiger det. Endvidere udarbejdes der minimum årligt en samlet redegørelse om DLRs risikoforhold til bestyrelsen, der vurderer, om de pågældende risici ligger på et acceptabelt niveau. Direktionen informeres løbende om DLRs risici og er ligeledes involveret i den løbende overvågning og styring af risici vedrørende forhold af mere overordnet og principiel karakter inden for de enkelte risikoområder.

DLR har endvidere under bestyrelsen nedsat såvel et *revisionsudvalg* som et *risikoudvalg*, hvor risikoforhold behandles. Revisionsudvalget har til opgave bl.a. at gennemgå regnskabs-, revisions- og sikkerhedsmæssige forhold samt overvåge DLRs interne kontrol- og risikostyringssystemer. Risikoudvalget har til opgave bl.a. at rådgive bestyrelsen om DLRs overordnede nuværende og fremtidige risikoprofil og strategi samt bistå bestyrelsen med at sikre, at bestyrelsens risikostrategi implementeres. Herudover behandler risikoudvalget inden bestyrelsens gennemgang væsentligt materiale, såsom risikoredegørelsen og opgørelsen af det tilstrækkelige kapitalgrundlag og solvensbehovet.

Figur 1. Risikostyring i DLR – de 3 forsvarslinjer

Risikostyring i DLRs bygger på "three lines of defence" modellen, der opdeler risikostyringen i tre forsvarslinjer. Direktionen har videredelegeret det daglige kontrolansvar, og den overordnede kontrol er baseret på tre funktionsniveauer:

Den forretningsmæssige drift udgør "first line of defence". Forretningsområderne sikrer, at risici identificeres, analyseres, måles, styres og rapporteres, ligesom det kontrolleres, at de holdes inden for de risikogrænser, som DLRs ledelse har fastsat, samt at forretningsaktiviteterne overholder eksterne og interne krav. Grundlaget herfor er en klar organisationsstruktur, klare rapporteringslinjer, autorisationsprocedurer samt personadskillelse ("fire-øjne-princippet"). Dette sikrer en klar ansvarsfordeling og en passende funktionsadskillelse mellem drift, udvikling, risikostyring, rapportering og kontrol inden for de forskellige typer af risici.

Risikostyrings-, kontrol- og compliancefunktionerne er "second line of defence". Disse funktioner har ansvaret for at overvåge, om styring af risici og grænser herfor er implementeret og efterleves, om politikker og forretningsgange efterleves, og om de interne kontroller udført af forretningsniveauet fungerer tilfredsstillende.

Intern revision er – sammen med ekstern revision – "third line of defence". Intern revision har, på baggrund af en revisionsplan tiltrådt af bestyrelsen, bl.a. ansvaret for at udføre uafhængig revision af de interne kontroller i DLR og varetage den lovpligtige revision af årsregnskabet i samarbejde med ekstern revision. Intern og ekstern revision påtegner årsregnskabet og afgiver i den forbindelse revisionsprotokollat til bestyrelsen om eventuelle konstaterede forhold, som bestyrelsen skal orienteres om. Desuden rapporteres der løbende til bestyrelsen og revisionsudvalget.

1.3. Risikostyring, compliance og kontrol

Risikoansvarlig

DLR har i henhold til "Bekendtgørelse om ledelse og styring af pengeinstitutter m.fl." (§ 71-bekendtgørelsen) etableret en selvstændig *risikostyringsfunktion* og udpeget en uafhængig risikoansvarlig med direkte reference til direktionen. Den

risikoansvarlige er ansvarlig for, at risikoen i DLR styres på betryggende vis, herunder at der er overblik over det samlede risikobillede og etableret et relevant kontrolmiljø. Den risikoansvarlige har mulighed for at udtrykke betænkelighed og advare bestyrelsen om særlige forhold. Den risikoansvarlige deltager i risikoudvalgets møder og bistår dette med information. Den risikoansvarlige deltager endvidere løbende i bestyrelsens møder, herunder i forbindelse med afgivelse af risikostyringsfunktionens rapport.

Compliancefunktion

DLR har ligeledes oprettet en *compliancefunktion* med reference til direktionen. Den complianceansvarlige har ansvaret for at vurdere og kontrollere, om DLR overholder relevant lovgivning, markedsstandarder og interne regelsæt.

Den complianceansvarlige rapporterer løbende til direktionen og bestyrelsen.

DLR har herudover etableret en egentlig *kontrollfunktion*, der foretager interne, uafhængige kontroller af alle væsentlige risikobehæftede opgaver, jf. bekendtgørelse om ledelse og styring i pengeinstitutter m.fl. Målet med kontrolaktiviteterne er at sikre, at de udstukne mål, politikker, retningslinjer, manualer, procedurer m.v. overholdes, samt rettidigt at forebygge, opdage og rette eventuelle fejl, afvigelser, mangler m.v. Kontrolaktiviteterne omfatter manuelle og fysiske kontroller samt generelle it-kontroller og automatiske anvendelseskontroller i de forskellige it-systemer m.v.

Overvågning og kontroller sker ved løbende og/eller periodiske gennemgange og kontroller på alle væsentlige niveauer. Omfanget og hyppigheden heraf afhænger primært af risikovurderingen og resultaterne af de løbende kontroller. Eventuelle svagheder, kontrolsvigt, overskridelse af udstukne politikker, rammer m.v. eller andre aktuelle afvigelser rapporteres til direktionen. Væsentlige forhold rapporteres tillige til bestyrelsen, herunder revisionsudvalget, og der foretages bl.a. rapportering i den årlige risikovurdering.

1.4. Kreditrisikostyring

Kreditrisiko udgør DLRs væsentligste risiko. Flere forhold medvirker dog til at reducere denne. Som realkreditinstitut yder DLR udelukkende lån sikret mod pant i fast ejendom inden for lovgivningsmæssigt fastlagte lånegrænser.

Med henblik på at afdække kreditrisikoen gennemføres en grundig vurdering af pantegrundlaget og af lånsøgers økonomi. Udgangspunktet for vurderingen af pantegrundlaget er fastlæggelse af markedsværdien for den ejendom, der ønskes belånt. Denne vurdering foretages af DLRs egne vurderingssagkyndige, som har lokalkendskab. Kreditvurderingen varetages af DLRs udlånsafdeling i København. For de væsentligste kundegrupper anvendes kreditscoremodeller. Den etablerede organisatoriske opdeling sikrer funktionsadskillelse mellem ejendomsvurdering og kreditprøvning.

Ud over sikkerhed i de belånte ejendomme og en grundig kreditvurdering har DLR reduceret kreditrisikoen for enkeltlån og risikoniveauet på porteføljeniveau gennem betydelige garantiordninger, som de låneformidlende pengeinstitutter stiller for det formidlede udlån. Ordningerne omfatter også tabsmodregning i provisionsbetalingerne til pengeinstitutterne.

DLRs bestyrelse har med henblik på at fastsætte det ønskede risikoniveau fastlagt DLRs kreditpolitik og retningslinjer for DLRs kreditgivning, herunder grænser for direktionens kreditbeføjelse. Inden for disse rammer er der i interne forretningsgange og instrukser videredelegeret kreditbeføjelser til de forskellige områder og personer i DLRs organisation.

LTV-beregninger (beregninger over låneporteføljens sikkerhedsmæssige placering i de belånte ejendomme) anvendes til at skabe overblik over den samlede risiko, da lave LTV-værdier indikerer forholdsvis sikre pantmæssige placeringer. Der foretages løbende overvågning af LTV-værdier, der bl.a. bygger på aktuelle (primært årlige) markedsvurderinger. Den løbende LTV-overvågning er en fast bestanddel af DLRs ledelsesrapportering.

I opgørelsen af kreditrisikoen anvendes interne ratingmodeller på hovedparten af porteføljen. Ratingmodellerne for produktionslandbrug opfylder kravene til de

avancerede interne ratingbaserede metoder (IRBA) og er godkendt af Finanstilsynet. Modellerne valideres løbende. Årligt udarbejdes en dybdegående analyse af modellernes performance suppleret af kvartalsvise og for nogle analysers vedkommende månedlige opdateringer. Valideringer og opdateringer gennemgås i DLRs ratingkomité, og ved væsentlige ændringer skal der indhentes forudgående godkendelse i bestyrelsen og foreligge en revisionsrapport, inden der kan ansøges om Finanstilsynets godkendelse af ændringsønsket.

DLRs risikoudvalg udarbejder og gennemgår kvartalsvis en liste over DLRs 20 største risici. Gennemgangen bygger på en vurdering af henholdsvis den vurderede sandsynlighed for, at en hændelse indtræffer, samt de estimerede omkostninger ved hændelsen.

1.5. Ledelseserklæringer

DLR Kredits A/S bestyrelse har den 7. februar 2019 godkendt DLRs risiko- og kapitalstyringsrapport.

Det er bestyrelsens vurdering, at DLRs risikostyringsordninger er tilstrækkelige og giver sikkerhed for, at de indførte risikostyringsystemer er tilstrækkelige i forhold til DLRs profil og strategi.

Det er samtidig bestyrelsens vurdering, at nedenstående beskrivelse af DLRs overordnede risikoprofil giver et retvisende billede af DLRs risikostyring og risikoappetit.

Bestyrelsens vurdering er foretaget på baggrund af den af bestyrelsen vedtagne forretningsmodel og strategi og rapporter forelagt for bestyrelsen af direktionen, intern revision samt af den risikoansvarlige og den complianceansvarlige.

En gennemgang af forretningsmodel og politikker viser, at forretningsmodellens overordnede krav til de enkelte risikoområder fuldt og dækkende udmøntes i de enkelte politikkers mere specificerede grænser. En gennemgang af bestyrelsens retningslinjer til direktionen og videregivne beføjelser viser, at de fastsatte grænser i de enkelte politikker fuldt og dækkende udmøntes i de underliggende retningslinjer til direktionen og videregivne beføjelser, at de reelle risici ligger inden for grænserne, fastsat i de enkelte politikker og i videregivne beføjelser, og at det

på den baggrund er bestyrelsens vurdering, at der er overensstemmelse mellem forretningsmodel, politikker, retningslinjer og de reelle risici inden for de enkelte områder.

DLRs forretningsstrategi er baseret på ønsket om inden for sit markedsområde at være den foretrukne samarbejdspartner for aktionærerne. DLR ønsker en lønsom drift baseret på en prissætning af produkterne, som afspejler den risiko og kapitalbinding, som DLR påtager sig, sammen med en helhedsvurdering af forretningsomfanget med kunder og modparter. DLR ønsker en passende og robust kapitalbase, der understøtter forretningsmodellen og obligationsratingen.

Bestyrelsens maksimale risikotolerance styres via fastsatte grænser i de enkelte politikker og retningslinjer m.v. Der kan bl.a. peges på følgende tre styringsområder:

- DLRs kapitalmålsætning vil i 2019 ligge i intervallet 16,0-16,5 pct. Ved udgangen af 2018 udgjorde DLRs kapitalprocent 16,9 pct.
- DLRs bestyrelse har fastlagt en grænse for gearing på 5 pct. og dermed over lovgivningens grænse på 3 pct. DLRs gearing udgjorde 7,3 pct. ved udgangen af 2018.
- På markedsområdet ønsker DLR en maksimal renterisiko på 3 pct. og dermed under lovgivningens krav på 8 pct. DLRs renterisiko på obligationsbeholdningen udgjorde 1,5 pct. ved udgangen af 2018.

Derudover forholder bestyrelsens sig bl.a. til de grænser, der er gældende i tilsynsdiamanten.

2. LEDELSE OG ADMINISTRATION

2.1. Bestyrelse og bestyrelsesudvalg

DLRs bestyrelse bestod ved udgangen af 2018 af 12 medlemmer, hvoraf de syv er generalforsamlingsvalgte. Af de generalforsamlingsvalgte bestyrelsesmedlemmer er tre valgt blandt medlemmer af Lokale Pengeinstitutter og tre blandt medlemmer af Landsdækkende Banker. Hertil kommer et medlem udpeget af de to foreninger i fællesskab.

Derudover har medarbejderne i DLR valgt fem medlemmer til bestyrelsen.

Bestyrelsens sammensætning ultimo 2018 samt oplysninger om bestyrelsens øvrige ledelsesposter fremgår af DLRs årsrapport 2018.

Der er under DLRs bestyrelse oprettet fire udvalg, der på forskellige områder fører særligt tilsyn eller forbereder emner til behandling af den samlede bestyrelse. Medlemmerne af de pågældende udvalg udgøres af medlemmer af DLRs bestyrelse, herunder både de generalforsamlingsvalgte og medarbejderrepræsentanter. Oplysning om sammensætningen af disse bestyrelsesudvalg og deres opgaver findes ligeledes i DLRs årsrapport 2018.

2.2. Ansættelsespolitik

DLRs bestyrelsesmedlemmer vælges af DLRs generalforsamling på den ordinære generalforsamling. Genvalg kan finde sted.

DLR vil løbende sikre, at medlemmerne af DLRs bestyrelse har tilstrækkelig kollektiv viden, faglig kompetence og erfaring i forhold til DLRs forretningsmodel og -strategi. Det under bestyrelsen nedsatte nomineringsudvalg forbereder den samlede bestyrelses gennemgang af forhold omkring viden og erfaring blandt DLRs bestyrelsesmedlemmer. Et af nomineringsudvalgets opgaver er at foreslå kandidater til DLRs bestyrelse samt udarbejde en beskrivelse af nødvendige funktioner og kvalifikationer for at deltage i bestyrelsesarbejdet i DLR. I forbindelse med forslag til kandidater til bestyrelsesmedlemmer inddrager DLRs nomineringsud-

valg ligeledes overvejelser omkring det underrepræsenterede køn samt mangfoldighed. DLRs bestyrelse har vedtaget en politik for mangfoldighed for bestyrelsen i DLR Kredit A/S. Med politikken ønsker bestyrelsen at fremme den for DLR relevante og nødvendige mangfoldighed i bestyrelsen. Der ønskes i bestyrelsen en sammensætning ud fra forskellighed i kompetencer og baggrunde. Særligt højt vægtes behovet for mangfoldighed i relation til bl.a. forskelle i faglighed, erhvervs-erfaringer, køn og alder.

Mangfoldighed ses som en styrke, der kan bidrage positivt til DLRs udvikling, risikostyring, robusthed, succes og vækst. DLRs mangfoldighedspolitik er nærmere beskrevet i DLRs årsrapport 2018.

2.3. Aflønningspolitik

DLRs bestyrelse har vedtaget en aflønningspolitik for DLR Kredit A/S, som er godkendt af generalforsamlingen. De fremgår af lønpolitikken, at DLR ikke udbetaler variable løndele til hverken bestyrelse, direktion eller væsentlige risikotagere.

DLR har ved udformningen af aflønningspolitikken ønsket at fremme en lønpraksis, der er i overensstemmelse med og fremmer en sund og effektiv risikostyring, som ikke tilskynder til overdreven risikotagning, og som er i overensstemmelse med DLRs forretningsstrategi, værdier og langsigtede mål, herunder en holdbar forretningsmodel.

Kvantitative oplysninger om aflønning for medarbejdere, der er udpeget som væsentlige risikotagere, fremgår af note 7 i DLRs årsrapport 2018.

Bestyrelsens aflønningsudvalg forbereder bestyrelsens arbejde vedrørende aflønning. Aflønningsudvalget skal bl.a. forestå det forberedende arbejde for bestyrelsens beslutninger vedrørende aflønning, herunder lønpolitik og andre beslutninger herom, som kan have indflydelse på DLRs risikostyring. Udvalget skal herudover også forberede bestyrelsens opgave med udpegning af væsentlige risikotagere.

2.4. Informationsstrømmen vedr. risiko til ledelsesorganet

DLRs forretningsdrift baserer sig i vid udstrækning på anvendelsen af it-systemer, ligesom såvel lovgivningsmæssige regler som forretningsregler samt udstukne retningslinjer i videst muligt omfang søges understøttet af systemmæssige kontroller og rapporteringer.

DLRs kredit- og risikostyring er baseret på løbende rapportering (dagligt, ugentligt, månedligt og kvartalsvist) på baggrund af DLRs forretningsdata dannet i et internt udviklet realkreditsystem. For så vidt angår de egentlige kredit- og risikostyringsmodeller, er disse etableret med udgangspunkt i et datawarehouse. Kredit- og risikostyringsmodellerne er udviklet, vedligeholdt og supporteret af DLRs modeludviklingsafdeling og etableret dels i et SAS-baseret miljø, dels i DLRs realkreditsystem.

Direktionssekretariatet varetager selvstændigt en række rapporteringsopgaver i relation til såvel DLRs direktion som bestyrelse. Herudover forestår direktionssekretariatet endvidere rapporteringsopgaver i relation til DLRs nedsatte bestyrelsesudvalg.

Rapporteringsomfanget er af meget forskelligartet karakter fra faste månedlige rapporteringer med en nærmere fastlagt struktur til mere ad hoc præget rapporteringsforpligtelser fremkommet eksempelvis i forbindelse med reguleringsmæssige krav m.v. Rapporteringsbehov og omfang justeres løbende i takt med regulering m.v. Der sker herudover generelt orientering af DLRs bestyrelse på bestyrelsesmøder, der som minimum afholdes fire gange årligt i forbindelse med regnskabsaflæggelsen.

Den faste rapportering til DLRs direktion og bestyrelse vedr. risiko fremgår af tabel 1.

Tabel 1. Risikorapporteringsoversigt for DLR

Emne	Modtager	Frekvens
Orienteringssager – lånetilbud	Bestyrelsen	Kvartalsvis
Supplerende sikkerheder og kapitalkrav	Bestyrelsen	Kvartalsvis
Kapitalforhold – individuelt solvensbehov (ICAAP)	Bestyrelsen	Kvartalsvis
Kapitalforhold – nødplan	Bestyrelsen	Kvartalsvis
Opfyldelse af kapitalkrav	Bestyrelsen	Kvartalsvis
Oversigt over genopretningsindikatorer	Bestyrelsen	Kvartalsvis
Rapport vedr. direktionens administration af retningslinjer for engagementer med pengeinstitutter	Bestyrelsen	Halvårlig
Likviditetsrapport (ILAAP)	Bestyrelsen	Årlig
Risikovurdering	Bestyrelsen	Årlig
Genopretningsplan	Bestyrelsen	Årlig
Persondata	Bestyrelsen	Årligt
Udviklingen i DLRs långivning, markedsandele og ratingen på udlånsporteføljen	Bestyrelsen, Direktionen	Månedlig
Tab, restancer, nedskrivninger og nødlidende ejendomme m.v.	Bestyrelsen, Direktionen	Kvartalsvis
Porteføljens sammensætning	Bestyrelsen, Direktionen	Kvartalsvis
Formidlede lån fordelt på pengeinstitutter	Bestyrelsen, Direktionen	Kvartalsvis
Fondsrapport	Bestyrelsen, Direktionen	Kvartalsvis
Status på ratingsystemerne	Bestyrelsen, Direktionen	Halvårlig
Aktivgennemgang (§78)	Bestyrelsen, Direktionen	Årlig
Redegørelse og rapportering fra den risikoansvarlige (§71)	Bestyrelsen, Direktionen	Årlig
Compliancerapport (§71)	Bestyrelsen, Direktionen	Årlig
Risiko- og kapitalstyring (Søjle III rapport)	Bestyrelsen, Direktionen	Årlig
Markedsrisici på fondsbeholdningen	Direktionen	Hver 14. dag
Vurdering af behov for opdatering af solvensbehov	Direktionen	Månedlig
Hvidvask og terrorfinansiering	Direktionen	Årligt

3. KAPITALFORHOLD

Lov om finansiel virksomhed, bekendtgørelse om opgørelse af risikoeksponeringer, kapitalgrundlag og solvensbehov samt Europaparlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 575/2013 af 26. juni 2013 danner grundlaget for DLRs kapitalstyring. Det er bestyrelsens og direktionens ansvar, at kapitalstrukturen er passende, og at kapitalprocenten overholder de fastsatte lovkrav.

3.1. Kapitalstyring

DLRs kapitalstruktur skal sikre tilstrækkelig kapitalmæssig overdækning og dermed skabe grundlag for en langsigtet drift af en sund realkreditvirksomhed med mulighed for afsætning af obligationer på konkurrencedygtige vilkår. Samtidig skal kapitalstrukturen være baseret på en høj grad af egenkapital under hensyntagen til omkostningerne på andre kapitalelementer, herunder hybrid kernekapital og supplerende kapital. DLR skal herudover have et tilstrækkeligt beredskab til løbende sikring af LTV-overholdelse for SDO-lån, OC-krav fra ratinginstitutter og krav vedrørende gældsbuffer.

Kapitalmålsætning

DLR har fokus på såvel de eksisterende krav til kreditinstitutters kapitalsammensætning i henhold til CRD IV/CRR som de potentielt kommende krav. Formålet med DLRs kapitalmålsætning er, at DLR også i lavkonjunkturer skal have et tilstrækkeligt kapitalgrundlag til at sikre en forsvarlig drift.

DLRs kapitalkrav udgøres af det grundlæggende 8 pct. krav tillagt det kombinerede kapitalbufferkrav og eventuelt søjle II krav. Det kombinerede kapitalbufferkrav øges i 2019 i forhold til 2018 som følge af sidste del af indfasningen af kapitalbevaringsbufferen og SIFI bufferen. Herudover vil den kontracykliske kapitalbuffer (konjunkturbuffer) ad to omgange forøges med 0,5 pct. i 2019 henholdsvis ved udgangen af 1. og 3. kvartal, således at denne ultimo september 2019 vil udgøre 1 pct. Herudover ønsker DLR en yderligere overdækning.

På baggrund af de gældende regulatoriske krav m.v. stiger DLRs kapitalmålsætning fra 14,7 pct. i 2018 til intervallet 16,0-16,5 pct. i 2019, når der tages højde

for indfasning af de nu kendte krav til konjunkturbufferen, der som nævnt forventes at udgøre 1 pct. ultimo 2019.

Langsigtet kapitalplan

DLRs kapitalstyring bygger på en langsigtet kapitalplan med henblik på at opfylde de fremadrettede krav til bl.a. ændret kapitalstruktur og løbende indfasning af bufferkrav m.v. Kapitalplanen tilpasses løbende for at tage højde for udlånsudvikling, kapitaltiltag, indtjening og ændret regulering m.v.

DLRs fremadrettede kapitalplan mod 2023 bygger blandt andet på følgende:

- Konsolidering af fremtidige regnskabsmæssige overskud.
- Anvendelse af IRB-metoden for beregning af risikoeksponeringen for porteføljen af produktionslandbrug. DLR arbejder på at udvide anvendelse af IRB modellerne til andre dele af porteføljen, men eventuelle effekter af dette er ikke indregnet i kapitalplanen.
- Løbende opfyldelse af LTV-krav samt OC-krav fra ratinginstitutter.
- Udstedelse af kapital til opfyldning af gældsbuffer på 2 pct. af det samlede uvægtede udlån
- Løbende implementering af DLRs uniforme garantikoncept
- Indregning af øvrige potentielle driftsmæssige forhold såsom forventet udvikling i tab og nedskrivninger, udlånsvækst m.v.

På baggrund af kapitalplanen vurderes sammensætning af DLRs kapitalstruktur m.v. løbende.

3.2. Kapitalgrundlag og kapitalprocent

DLRs kapitalstruktur er over en længere årrække blevet styrket mod en stadig større del egenkapital. Ud over egenkapital har DLR en mindre grad af supplerende kapital i kapitalgrundlaget. De enkelte delelementer i DLRs kapitalgrundlag pr. 31. december 2018 er vist i tabel 2 og 3.

Der er i 2018 sket en stigning i DLRs kapitalgrundlag på 622 mio. kr., hvilket primært kan henføres til resultatet efter skat på 707 mio. kr., der i sin helhed er overført til reserverne.

Den vægtede risikoeksponering for markedsrisiko er reduceret fra 3,7 mia. kr. ultimo 2017 til 3,0 mia. kr. ultimo 2018, hvilket er den væsentligste årsag til nedgangen i den samlede vægtede risikoeksponering.

DLRs kapital var ultimo 2018 alene baseret på kernekapital og supplerende kapital. Den supplerende kapital (Tier 2) udgjorde 650 mio. kr., og sammenlagt androg kapitalgrundlaget 13,0 mia. kr. ultimo 2018 mod 12,4 mia. kr. ultimo 2017.

Tabel 2. DLRs kapitalgrundlag

(mio. kr.)	2018	2017
Aktiekapital	570	570
Overkurs ved emission	0	0
Reserver (indkapslet kapital)	2.338	2.338
Overført overskud/underskud	9.359	8.683
Årets løbende overskud	707	824
Primære fradrag i kernekapital:	-630	-693
Kernekapital efter primære fradrag (egentlig kernekapital)	12.344	11.722
Hybrid kernekapital	0	0
Egentlig kernekapital	12.344	11.722
Andre fradrag	0	0
Kernekapital, inkl. hybrid kernekapital	12.344	11.722
Supplerende kapital	650	650
Medregnet supplerende kapital	650	650
Kapitalgrundlag før fradrag	12.994	12.372
Fradrag i kapitalgrundlag	0	0
Kapitalgrundlag efter fradrag	12.994	12.372

Tabel 3. DLRs kapitalprocent

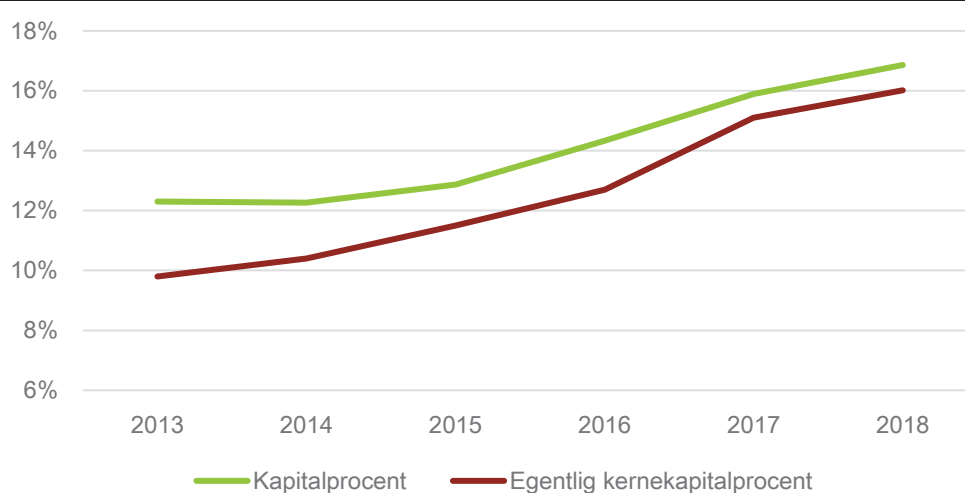
(mio. kr.)	2018	2017
Egenkapital:		
– Frie reserver	10.636	10.077
– Bunden fondsreserve	2.338	2.338
Egenkapital i alt	12.974	12.415
Kapitalgrundlag efter fradrag	12.994	12.372
Vægtet risikoeksponering	77.074	77.872
Tilstrækkelig kapitalgrundlag	6.949	6.643
DLRs kapitalprocent	16,9%	15,9%

Kapitalprocent

DLRs kapitalprocent udgjorde 16,9 pct. ved udgangen af december 2018. DLR har opgjort sin risikoeksponering for porteføljen af produktionslandbrug på baggrund af IRB-metoden, mens standardmetoden er anvendt for den øvrige portefølje.

Den egentlige kernekapitalprocent (CET-1) udgjorde 16,0 pct. ultimo december 2018.

Figur 2. DLRs kapital- og egentlige kernekapitalprocent

Såvel den egentlige kernekapitalprocent som kapitalprocenten har været stigende igennem en længere periode. Dette skyldes bl.a. en gradvis tilpasning i kapitalstrukturen med henblik på opfyldelse af de kapitalkrav, der fortsat er under indfasning.

Herudover vil der fremadrettet ske en række yderligere ændringer til kapitalkravene eksempelvis på markedsområdet, ligesom Basel-komiteen ultimo 2017 færdiggjorde arbejdet med en række væsentlige ændringer til kapitalkravene, eksempelvis fastsættelsen af et gulvkrav for IRB-institutter. Afhængigt af hvordan disse anbefalinger implementeres i EU, vil dette ligeledes kunne have konsekvenser for DLRs kapitalprocent.

DLR forventer med det aktuelle kapitalgrundlag og den forventede indtjening at stå godt rustet til at kunne imødekomme de gradvist stigende krav på kapitalområdet.

3.3. Kapitalkrav

De regulatoriske kapitalkrav for DLR udgjorde 13,0 pct. primo 2019. Kapitalkravet udgøres af det klassiske 8 pct. krav tillagt SIFI-kravet, der for DLR udgjorde 1,0 pct. primo 2019, samt en kapitalbevaringsbuffer på 2,5 pct. og et solvensbehov (søjle II krav) på ca. 1,0 pct. Fra 1. januar 2019 er SIFI- og kapitalbevaringsbufferne fuldt indfaset og udgør som nævnt hhv. 1,0 pct. og 2,5 pct. for DLR. Hertil kommer den kontracykliske kapitalbuffer, der er fastsat til 0,5 pct. ultimo 1. kvartal 2019 og stiger til 1,0 pct. ultimo 3. kvartal 2019.

3.4. Solvenskrav, tilstrækkeligt kapitalgrundlag og solvensbehov

DLRs bestyrelse drøfter og godkender kvartalsvist DLRs tilstrækkelige kapitalgrundlag og solvensbehov på baggrund af en indstilling fra DLRs direktion. Inden bestyrelsens gennemgang har DLRs risikoudvalg gennemgået opgørelsen. Herudover fastlægger bestyrelsen som minimum en gang om året mere indgående opgørelsesmetoder o.lign. for DLR solvensbehov, herunder hvilke risikoområder, stresstests og benchmarks, der skal tages i betragtning.

Fastlæggelsen tager udgangspunkt i kreditreservationsmetoden ("8+ metoden"), der er Finanstilsynets officielle metode. Metoden omfatter de risikotyper, som det vurderes skal afdækkes med kapital. Det er som udgangspunkt kreditrisici, markedsrisici og operationelle risici samt en række underpunkter til disse. Vurderingen tager udgangspunkt i DLRs risikoprofil, kapitalforhold og fremadrettede forhold, der kan have betydning herfor, herunder budget m.v.

DLR følger anvisninger i bekendtgørelse om risikoeksponeringer, kapitalgrundlag og solvensbehov m.v. samt Finanstilsynets vejledning vedrørende "8+ metoden" suppleret med egne stresstests. Stresstests indgår dermed som en væsentlig del af risikostyringen i DLR.

Ved vurderingen af DLRs modstandsdygtighed tages der bl.a. udgangspunkt i en stresstest dækkende flere forskellige scenarier. Et af disse scenarier er et hårdt recessionsscenario, hvor der bl.a. indtræffer et betydeligt ejendomsprisfald samt fald i afregningspriser på landbrugsområdet m.v. svarende til rammerne fastlagt i Finanstilsynets makroøkonomiske stresstest. Det vurderes i dette scenario, hvorvidt DLRs løbende indtjening samt kapitalgrundlag er forsvarlig.

Herudover underbygges opgørelsen med ledelsesmæssige skøn. Der sker en vurdering af DLRs risici inden for nedenstående hovedområder. Inden for hvert hovedområde vurderes de pågældende risici på en række underområder. Endvidere vurderes, hvorvidt der er behov for et tillæg til det tilstrækkelige kapitalgrundlag vedrørende øvrige forhold.

- Kreditrisiko
- Indtjening og vækst
- Kreditrisiko for store kunder
- Modelusikkerhed
- Øvrige kreditrisici
- Modpartsrisiko (finansielle modparter)
- Kreditrisikokoncentration
- Markedsrisiko og herunder bl.a.
- Renterisici
- Aktierisiko
- Valutarisiko
- Likviditetsrisiko
- Operationel risiko

- Gearing

Risikofaktorerne omfatter alle de risikoområder, lovgivningen kræver, at DLRs ledelse skal tage højde for ved fastsættelsen af det tilstrækkelige kapitalgrundlag og solvensbehovet. Ved fastlæggelse af DLRs tilstrækkelige kapitalgrundlag og solvensbehov er relevante afdelinger inddraget. Det gælder tillige ved indledende og efterfølgende drøftelser af stresstest m.v. for de forskellige forretningsområder.

Kreditrisiko er DLRs største risikoområde og hvor den største del af solvensbehovet kan henføres til, jf. tabel 4. DLR har på baggrund heraf et stort fokus på området. DLR anvender IRB-metoden til beregning af risikoeksponeringen for porteføljen af produktionslandbrug. For den øvrige portefølje anvendes standardmetoden ved opgørelsen af risikoeksponeringen for kreditrisiko. Der henvises i øvrigt til afsnit 4 vedrørende kreditrisiko.

Markedsrisiko er ligeledes et væsentligt område for DLR. Der afsættes 8 pct. af risikoeksponeringen hørende under markedsrisiko. Det vurderes herudover, hvorvidt DLR måtte have yderligere risici, der kræver kapital ud over 8 pct. Med udgangspunkt i balanceprincippet vurderes DLRs markedsrisiko at være begrænset, ligesom DLR har fastlagt snævre grænser for renterisikoen.

Operationelle risici er defineret som risikoen for direkte eller indirekte tab forårsaget af utilstrækkelige eller fejlagtige processer, systemer m.v. Med baggrund i DLRs enkle forretningsmodel, fokus på interne processer m.v. vurderes denne risiko som værende begrænset. DLR anvender basisindikatormetoden til opgørelse af kapitalkravet for operationelle risici.

Ud over de ovennævnte forhold vurderer ledelsen løbende, hvorvidt der måtte være øvrige forhold, der skal inddrages i opgørelsen af det tilstrækkelige kapitalgrundlag og solvensbehovet.

DLR afsætter således de lovmæssige 8 pct. i kapitalbehov for hvert risikoområde og vurderer herefter, hvorvidt der er behov for at afsætte yderligere kapital eksempelvis på baggrund af store eksponeringer, generel kreditkvalitet af porteføljen og forhøjet markedsrisiko. Vurderingen af behovet for et eventuelt tillæg er enten foretaget på baggrund af stresstests fastlagt i Finanstilsynet vejledning,

egne udviklede stresstests eller ved, at det ud fra ledelsesmæssige skøn er vurderet, hvorvidt der på enkelte forretningsområder måtte være behov for at foretage et tillæg.

DLRs tilstrækkelige kapitalgrundlag er ultimo 2018 opgjort til 6.949 mio. kr., jf. tabel 4. Da DLRs samlede risikoeksponering udgør 77.074 mio. kr., svarer dette til et solvensbehov på 9,02 pct.

DLR har i henhold til krav i CRR artikel 92 opgjort sin solvensoverdækning i forhold til det individuelle solvensbehov til 3,8 pct. point svarende til 3,0 mia. kr. ved udgangen af 2018, jf. tabel 5. DLR betragter denne overdækning som tilfredsstillende.

Tabel 4. DLRs tilstrækkelige kapitalgrundlag og solvensbehov pr. 31. december 2018

Risikoområde	Tilstrækkeligt kapitalgrundlag (mio. kr.)	Solvensbehovet
Kreditrisiko	6.205	8,05%
Markedsrisiko	550	0,71%
Operationel risiko	193	0,25%
Øvrige forhold	0	0
Internt opgjort solvensbehov	6.949	9,02%
Eventuelle tillæg (særlige risici)	0	0
I alt	6.949	9,02%

Kilde: Opgørelse over tilstrækkelig kapitalgrundlag og solvensbehov på <http://www.dlr.dk/regnskab-og-rapportering>

Tabel 5. DLRs kapitalgrundlag og overdækning pr. 31. december 2018

Aktuelle nøgletal	Beløb (mio. kr.)
Kapitalgrundlag efter fradrag	12.994
Tilstrækkeligt kapitalgrundlag	6.949
SIFI-tillæg	771
Kapitalbevaringsbuffer	1.927
Kontracyklisk kapitalbuffer	385
Overdækning, mio. kr.	2.956
Kapitalprocent	16,9%
Individuelt solvensbehov, pct.	9,0%
SIFI-tillæg (2019)	1,0%
Kapitalbevaringsbuffer (2019)	2,5%
Kontracyklisk kapitalbuffer (1K 2019)	0,5%
Overdækning, pct. point	3,8%

Kilde: Opgørelse over tilstrækkeligt kapitalgrundlag og solvensbehov på <http://www.dlr.dk/regnskab-og-rapportering>

3.5. Anvendelse af ECAI'er

Artikel 138 i CRR giver mulighed for, at et kreditinstitut kan vælge ét eller flere eksterne kreditvurderingsbureauer (ECAI - *External Credit Assessment Institution*) til fastsættelse af kreditkvalitetstrin og risikovægte for finansielle aktiver.

DLR har valgt S&P Global Ratings (S&P) til brug for kreditvurdering/risikovægtning af eksponeringer mod kreditinstitutter. Valget af S&P har en naturlig sammenhæng til DLRs brug af S&P som eneste ratingbureau til både DLRs institut- og obligationsratings.

Kreditkvalitetstrinnet fastlægges som udgangspunkt ud fra modpartens ratingmæssige forhold. Er modparten ikke ratet af det valgte kreditvurderingsbureau, benyttes landeratingen for det land, modparten er hjemhørende i.

Tabel 6 viser konverteringen af S&P's ratingklasser til kreditkvalitetstrin for eksponeringer mod erhvervsvirksomheder, institutter, centralregeringer og centralbanker.

Tabel 6. Ratingklasser og kreditkvalitetstrin

Kreditkvalitetstrin	S&P's ratingklasser	Eksponeringer mod erhvervsvirksomheder (selskaber)	Eksponering mod institutter (> 3 mdr.)	Eksponeringer mod centralregeringer eller centralbanker
1	AAA til AA-	20 %	20 %	0 %
2	A+ til A-	50 %	50 %	20 %
3	BBB+ til BBB-	50 %	50 %	50 %
4	BB+ til BB-	100 %	100 %	100 %
5	B+ til B-	150 %	100 %	100 %
6	CCC+ og under	150 %	150 %	150 %

I CRR-forordningen, artikel 129, stk. 1c, er det angivet, at eksponeringer mod kreditinstitutter (f.eks. garantier), der kvalificerer til kreditkvalitetstrin 1, kan udgøre op til 15 pct. af sikkerhedsgrundlaget for et instituts udestående SDO/SDRO-udstedelser. Med baggrund i koncentrationsforholdene i det danske realkreditsystem har Danmark fået tilladelse til også at kunne anvende eksponeringer mod modparter på kreditkvalitetstrin 2 op til 10 pct. af sikkerhedsgrundlaget, dog således at den samlede eksponering mod kreditinstitutter ikke må overstige 15 pct. af sikkerhedsgrundlaget.

3.6. Supplerende sikkerhed, OC og gældsbuffer

Ved ydelse af lån baseret på udstedelse af særligt dækkede obligationer (SDO'er) skal DLR stille supplerende sikkerhed, hvis belåningsgrænsen overskrides som følge af primært fald i ejendommens værdi. DLR overvåger løbende, at denne forpligtelse overholdes. Omfanget af den supplerende sikkerhedsstillelse har været faldende over de seneste år. Risikoen og omkostningerne ved LTV-overholdelse er ud over omkostningerne til den supplerende sikkerhedsstillelse knyttet til

kreditrisikoen, da tab på udlånsporteføljen vil være sammenhængende med ejendomspriserfald.

Til afdækning af LTV-overskridelser kan DLR anvende kapitalgrundlaget i kapitalcenter B samt, i et vist omfang, fordringer mod pengeinstitutter.

DLR har endvidere udstedt 5 mia. kr. senior secured bonds (SSB), der kan anvende til såvel LTV-afdækning som supplerende sikkerhed (OC) til understøttelse af obligationsratingen. Derudover har DLR udstedt 2 mia. kr. Senior Resolution Notes (SRN) og 1 mia. kr. Senior Non-Preferred Notes (SNP) til opfyldelse af gældsbufferkravet. Provenuet herfra kan samtidig bruges som supplerende sikkerhed.

Gældsbuffer

Der er indført krav til realkreditinstitutter om etablering af en gældsbuffer på 2 pct. af instituttets samlede uvægtede udlån. Kravet blev indført i forbindelse med, at realkreditinstitutter samtidig blev undtaget fra, at "bail-in" kan anvendes ved afvikling/restrukturering af et realkreditinstitut samt undtaget fra kravet om nedskrivningsegne passiver, som pengeinstitutter skal opfylde.

Gældsbufferen, som efter fuld indfasning kan estimeres til at skulle udgøre i niveauet 3 mia. kr. i DLR ved det nuværende udlån, indfases i perioden 2016-2020 således, at bufferen den 15. juni i hvert af årene skal udgøre mindst henholdsvis 30, 60, 80, 90 og 100 pct. af kravet.

Der blev endvidere medio 2018 vedtaget et supplerende gældsbufferkrav. Ifølge dette krav skal instituttets krav til kapitalgrundlag og gældsbuffer tilsammen udgøre mindst 8 pct. af instituttets samlede passiver. Dette krav skal være opfyldt fra 1. januar 2022.

Gældsbufferen kan bestå af egenkapital, hybrid kernekapital, supplerende kapital og usikret seniorgæld, hvor det for alle gælder, at kapitalen/gælden skal være udstedt af instituttet i øvrigt. Endvidere skal den udstedte kapital/gæld have en løbetid på minimum 2 år ved udstedelsen.

DLR har aktuelt udstedt i alt 3 mia. kr. som enten Senior Non-Preferred Notes (SNP) eller Senior Resolution Notes (SRN) til afdækning af gældsbufferkravet.

Både SNP og SRN er usikret seniorgæld, der i en afviklingsituation kan nedskrives eller konverteres til aktier. SNP og SRN er sidestillet for så vidt angår kreditorrækkefølgen i en afviklingsituation. Begge typer seniorgæld kan tælle med i S&P's opgørelse af et instituts tabskapacitet ("ALAC") og kan dermed give et supplerende løft til udstederratingen.

3.7. Ratingforhold

DLR blev første gang ratet af S&P i maj 2012. Her blev DLR som institut tildelt en langsigtet rating på BBB+ med stabilt "outlook".

Tabel 7. DLRs ratings hos S&P, ultimo 2018

Obligationsrating	
Kapitalcenter B (SDO)	AAA (stable)
Instituttet i øvrigt (RO)	AAA (stable)
Instituttet i øvrigt (SRN)	BBB (stable)
Andre ratings	
Institut (Long-Term)	A- (positive)
Institut (Short-Term)	A-2 (stable)

Siden maj 2017 har DLR haft en udstederrating (*Issuer Credit Rating* – "ICR") på A-. Ratingen understøttes af et ALAC support-løft på +1, der er tillagt DLRs "Stand-Alone Credit Profile" (SACP) på bbb+. I juli 2018 ændrede S&P "outlook" for DLRs rating til positivt i forbindelse med, at de ændrede udsigterne for Danmarks "economic risk" til positiv. Dermed er der mulighed for, at Danmark rykker til "BICRA" gruppe 2 (*Banking Industry Credit Risk Assessment*) inden for en 2-årig periode, hvilket vil løfte ankerratingen for finansielle institutter i Danmark ét trin fra bbb+ til a-.

DLRs særligt dækkede obligationer (SDO) og realkreditobligationer (RO) er tildelt den højeste rating på AAA. I henhold til S&P's Covered Bond-ratingmetode er det muligt at opnå en obligationsrating, der ligger op til 9 trin over ICR. S&P fratrækker ét trin for, at DLR ikke har bundet sig til et bestemt OC-niveau ("voluntary OC"). Med en ICR på A- har DLR kun brug for 6 af de 8 resterende trin for at opnå AAA-

ratingen og har dermed 2 ubenyttede løft i obligationsratingen. Dette er med til at sænke OC-kravet til DLRs kapitalcentre.

Tabel 8. DLRs covered bond rating hos S&P

Issuer Credit Rating (ICR)	A-
Sovereign support	0
Adjusted ICR	A-
BRRD uplift	+2
Reference Rating Level (RRL)	aa+
Jurisdiction support	+3
Jurisdiction Rating Level (JRL)	aa+
Collateral support	+4
Max achievable CB rating	AAA
Used collateral support notches	-1
Voluntary OC	-1
Unused uplift	2

S&P's OC-krav, der er forenelige med AAA-ratingen, er senest fastsat til 12,1 pct. for kapitalcenter B og 2,5 pct. for "Instituttet i øvrigt". OC-kravet opfyldes for den nominelle obligationsmængde i kapitalcenteret og afdækkes med overskydende kapital i kapitalcentrene. Det sker med aktiver erhvervet for egne midler samt midler tilvejebragt ved udstedelse af seniorgæld.

DLR har ikke over for S&P forpligtet sig til at fastholde et bestemt niveau for overdækningen i sine kapitalcentre, men har dog en klar ambition om at fastholde den aktuelle AAA-rating. Da S&P's OC-krav er dynamiske og løbende ændrer sig bl.a. som følge af ændringer i aktivernes størrelse, sammensætning og kvalitet, eller som følge af ændringer i S&P's kriterier eller modeller, vil behovet for supplerende sikkerhed ændre sig i fremtiden.

Senior Secured Bonds (SSB) tildeles som udgangspunkt en rating, der ligger to trin over udstederratingen. DLR har valgt ikke at få ratet de aktuelle SSB-udstedelser. SRN- og SNP-udstedelserne er ratet BBB, hvilket er ét trin under DLRs SACP.

4. KREDITRISIKO

DLRs kreditrisiko er som følge af den valgte forretningsmodel koncentreret om landbrugs- og erhvervsejendomme, samt i begrænset omfang ejerboliger i form af boliglandbrug samt ejerboliger i Grønland og på Færøerne. Som et væsentligt element i DLRs forretningsmodel er der endvidere indgået tabsbegrænsende aftaler med de låneformidlende pengeinstitutter.

DLRs bestyrelse har med henblik på at fastsætte det ønskede risikoniveau fastlagt DLRs kreditpolitik og retningslinjer for DLRs kreditgivning, herunder grænser for direktionens kreditbeføjelse. Inden for disse rammer er der i interne forretningsgange og instrukser videredelegeret kreditbeføjelser til de forskellige led/personer i DLRs organisation.

4.1. Kreditvurdering

Med henblik på at afdække kreditrisikoen gennemføres en grundig vurdering af pantegrundlaget og af lånsøgers økonomi.

Udgangspunktet for vurderingen af pantegrundlaget er fastlæggelse af markedsværdien for den ejendom, der ønskes belånt. Denne vurdering foretages af DLRs egne vurderingssagkyndige, som har betydeligt lokalkendskab. Ved fastlæggelse af ejendommens værdi indgår bl.a. stand og omsættelighed.

Kreditvurderingen varetages af DLRs udlånsafdeling i København. Vurderingen af kundens økonomi sker som udgangspunkt på baggrund af flere års regnskaber. For de væsentligste kundegrupper anvendes kreditscoremodeller. Nødvendigheden af ekstra og mere detaljeret information om låntager varierer fra sag til sag og afhænger af låntagers økonomiske forhold. Jo større kompleksitet og risiko, der fremkommer i lånesagen, desto mere detaljerede undersøgelser bliver der foretaget for at sikre et tilstrækkeligt beslutningsgrundlag.

Den etablerede organisatoriske opdeling sikrer funktionsadskillelse mellem ejendomsvurdering og kreditprøvning.

4.2. IRB-modeller

Kapitaldækningsreglerne giver mulighed for at anvende enten standardmetoden eller den interne ratingbaserede metode (IRB-metoden) til opgørelse af risikoeksponeringen for kreditrisiko. Kreditinstitutter får ved anvendelse af IRB-metoden en bedre styring af kreditrisici og dermed et bedre og mere retvisende og risiko-baseret grundlag for beregning af kapitalkravet.

DLR har siden 1. kvartal 2016 anvendt den avancerede IRB-metode for porteføljen af produktionslandbrug ved opgørelsen af risikoeksponeringen vedrørende kreditrisiko.

Porteføljen af produktionslandbrug udgør 75 mia. kr., svarende til 51 pct. af DLRs samlede udlånsportefølje.

Avancerede statistiske modeller benyttes endvidere til intern risikostyring for væsentlige dele af erhvervsporteføljen svarende til yderligere 44 mia. kr.

Kreditrisikomodeller

De modeller, DLR anvender til at risikovurdere porteføljen (adfærdsscore), er opdelt i PD (*Probability of Default*) og LGD (*Loss Given Default*). PD beregnes på kundeniveau, mens LGD beregnes for de samlede ejendomme i sikkerhedsgrundlaget. I en ansøgningssituation tages udgangspunkt i den samme struktur, men der tilføjes elementer, der er relevante i ansøgningssituationen.

PD beskriver sandsynligheden for, at en kunde inden for de kommende 12 måneder misligholder sin betaling og kommer i restance i mere end 45 dage, eller at der foretages nedskrivning på kundens engagement. En høj PD er udtryk for en høj risiko på en kunde, hvorimod en lav PD er udtryk for en lav risiko på en kunde.

Alle kunder rates ud fra 3 elementer, der samlet giver en PD-score:

- Statistisk PD-score
- Økonomisk historik
- Konjunkturkorrektion

Den statistiske PD beregnes ud fra en række regnskabsnøgletal, kundens betalingshistorik og den valgte betalingskanal. Hvis DLR ikke har registreret regnskabsdata på en kunde, eller data er ældre end 2 år, vil kunden blive ratet, som

om den økonomiske indtjening og kapitalforholdene er utilfredsstillende, og dermed vil disse kunder få en høj PD.

Kundens økonomiske historik indgår i modellen og baserer sig på regnskabstal for de seneste 3-5 år. Hvis ikke DLR har registreret minimum 3 års regnskabsdata, vil kundens rating beregnes, som om de 3 års økonomiske resultater er utilfredsstillende.

Modellen tager endvidere højde for særlige konjunkturforhold for de forskellige driftsgrene, og de økonomiske resultater sammenlignes med branchegennemsnit. Der benyttes prognoser for landbrugets indtjeningsevne, og modellen er udviklet, så konjunkturforholdene ud fra et forsigtighedsprincip kun kan påvirke kundens rating negativt.

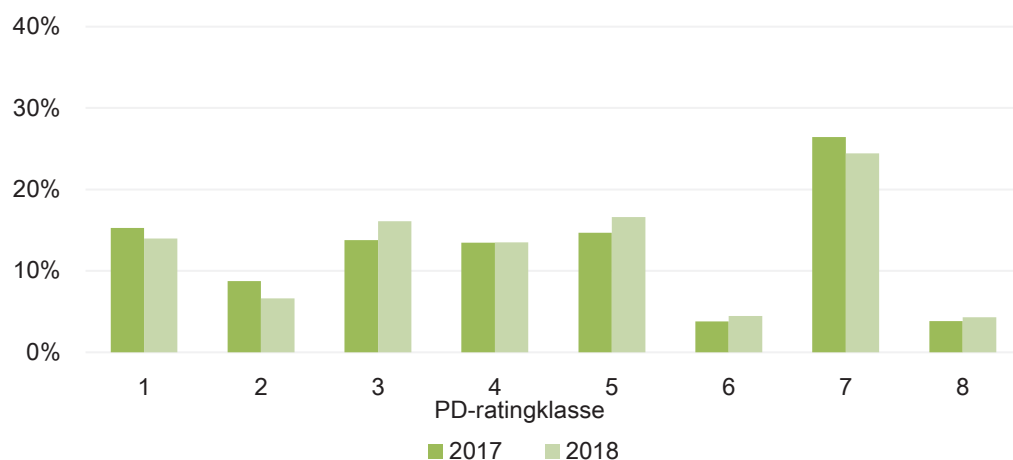
Fordelingen af DLRs ratingklasser på PD-bånd fremgår af tabel 9. Kunder med OIK (objektiv indikation for kreditforringelse), hvor der ikke er konstateret behov for nedskrivninger, indplaceres i ratingklasse 7, uanset om den modelmæssige rating er bedre.

Tabel 9. DLRs PD-ratingklasser

Ratingklasse	Profil	PD bånd (pct.)
1	Særligt god	[0; 0,2]
2	Meget God]0,2; 0,4]
3	God]0,4; 0,8]
4	Acceptabel]0,8; 2]
5	Visse svaghedstegn]2; 9[
6	Dårlig]9; 25]
7	Meget dårlig]25; 100[
8	Misligholdelse	100

I figur 3 er vist den procentvise fordeling af DLRs produktionslandbrugsportefølje på PD-ratingklasser. Det bemærkes, at 29 pct. af porteføljen ultimo 2018 var placeret i ratingklasse 7 og 8 mod 30 pct. et år tidligere. Ultimo 2016 var andelen 35 pct. Omkring 90 pct. af kunderne i klasse 7 er alene placeret i klasse 7 som følge af en OIK-markering ("overrides").

Figur 3. Produktionslandbrugsporteføljen fordelt på PD-ratingklasser

LGD angiver DLR's økonomiske tab i forhold til eksponeringens størrelse givet kundens misligholdelse. Modellen er udviklet med udgangspunkt i erfaringer fra arbejdet med nedskrivninger og nødlidende ejendomme.

Den samlede model for LGD består af en PR-del, der angiver sandsynligheden for, at misligholdelse fører til realisering af pantet, og en LGR-del, der angiver, hvor stort tab en realisering vil medføre for DLR.

Modellen for LGR relaterer sig til værdien af pantesikkerheden og eksponeringens størrelse. Med fastsatte haircuts (fradrag) for de enkelte dele af en ejendoms aktivbestanddele dannes et estimat for værdien af kundens ejendom ved en realisering (tvangsauktion eller lignende), og eksponeringen opgøres som det aktuelle låns placering tillagt et estimat for renter, omkostninger m.v., for perioden frem til en realisering gennemføres. I eksponeringen indgår salgsomkostninger m.v.

Hvis LGR er positiv, svarer det til et forventet tab for DLR, mens en negativ LGR svarer til, at DLR har en sikkerhedsmargin og kan forvente at undgå tab.

Hvis DLR i den enkelte sag har kendskab til særlige forhold, som gør, at modellens resultat er misvisende, foretages en "override" (korrektion) af modellens output.

Som følge af nye internationale retningslinjer og tekniske standarder fra Den Europæiske Banktilsynsmyndighed (EBA) er DLR i gang med en større re-modellering af den godkendte IRB-model. Ændringerne vil omfatte både PD- og LGD-modeller. DLR er langt med udviklingen af nye PD-modeller inden for det nye

regelsæt, mens ændringerne til LGD-modellerne er planlagt til at blive gennemført i 2019.

Tabel 10. DLRs PD-estimer for produktionslandbrug (IRB-portefølje)

PD (ekskl. kunder i misligholdelse)	9,7%
PD obs.	2,0%

Note: PD er omregnet til brug for regulatoriske formål. PD obs. er det observerede niveau ultimo 2018.
Tallene er eksponeringsvægtede.

Tabel 11. DLRs LGD-estimer for produktionslandbrug (IRB-portefølje)

LGD (ekskl. kunder i misligholdelse)	10,1%
LGD obs.	0,3%

Note: LGD er omregnet til brug for regulatoriske formål.
LGD obs. er det realiserede tabsniveau for defaultede kunder i 2018.
Tallene er eksponeringsvægtede.

Validering af ratings

DLR overvåger løbende udviklingen i ratingen af porteføljen, idet kreditscore genberegnes hver måned. Direktion og bestyrelse modtager med faste intervaller rapportering vedrørende ratingsystemerne og udviklingen i porteføljen.

Der udarbejdes årligt en omfattende valideringsrapport, hvor der foretages en række fastlagte former for valideringstest. Rapporten tilgår risikoudvalget, bestyrelsen, ratingkomitéen og intern revision.

DLR har etableret en ratingkomité bestående af repræsentanter fra direktionen, risikostyring, modeludvikling samt udlånsafdelingen. Til ratingkomitéen tilgår kvartalsvist valideringsresultater, der drøftes af komitéen. Komitéen har til formål at vurdere ratingsystemerne og forholde sig til identificerede svagheder og eventuelle problemstillinger i relation til ratingsystemet og anvendelse af ratings samt eventuelle behov for ændringer, tilretninger, forsigtighedstillæg m.v.

Forretningsmæssig anvendelse af IRB-metoden i DLR

DLR anvender modeller i beregningen af risikoeksponeringer. Gennem en år-række er modellerne desuden anvendt i forbindelse med kreditbevilling, overvågning og risikostyring. Modellerne er løbende tilpasset og er dels udviklet som statistiske modeller, dels som ekspertmodeller.

Modeller og ratingsystemer anvendes i DLR som en fuldt implementeret del af den løbende sagsbehandling og kreditbevillingsproces. Endvidere anvendes modellerne i forbindelse med identifikation af risikoengagementer, ved beregning af individuelle nedskrivninger samt ved bidragsreguleringer. Ratingsystemet anvendes desuden til overvågning af porteføljen og i en række ledelsesrapporteringer.

I kreditbevillingsprocessen indgår ratings som et væsentligt element i den samlede kreditvurdering. Både adfærdsscoremodeller og ansøgningscoremodeller anvendes aktivt i sagsbehandlingen. Anvendelsen af ratings i kreditbevillingsprocessen har gennem en lang periode været et væsentligt element i vurderingen af risikoen på både udlån til nye kunder og ved udvidelse af eksisterende eksponeringer. En kundes rating har endvidere indflydelse på den organisatoriske behandling af sagen.

DLR har indtil videre alene Finanstilsynets godkendelse af IRB-modellen for porteføljen af produktionslandbrug. Belåning af produktionslandbrug er ofte ganske kompleks eksempelvis med belåning af flere ejendomme med forskellige prioriteringsstillinger m.v. Dette forudsætter bl.a., at der sker en grundig manuel gennemgang af sagen. Ratingsystemet er et godt og vigtigt værktøj i kreditprocessen, der øger fokus på de risikobetonede sager. DLR's ratingsystem anvendes endvidere i opgørelsen af de individuelle og gruppevise nedskrivninger.

4.3. Overvågning af kreditrisiko

Kvartalsvist screenes porteføljen, og ud fra fastlagte risikosignaler – f.eks. restancer, registrering i RKI og regnskabsmæssig rapportering – udsøges kunder til manuel gennemgang med henblik på at konstatere, om der er indikation for kreditforringelse (OIK). For kunder med OIK foretages en beregning af, hvorvidt DLR

kan forvente at blive påført tab, såfremt pantet må realiseres. På baggrund heraf foretages i givet fald en nedskrivning.

Individuelle nedskrivninger foretages således, når kundens økonomiske bonitet er svag, og det samtidig af DLR vurderes, at DLRs eksponering ikke er fuldt sikret i de pantsatte ejendomme eller stillede garantier m.v.

Gruppevise nedskrivninger af udlånsporteføljer foretages modelmæssigt ud fra IFRS9-principperne samt, i det omfang det vurderes, at modellerne for beregning af de gruppevise nedskrivninger ikke i tilstrækkelig grad afspejler en øget risiko, suppleret med et ledelsesmæssigt skønnet tillæg.

Der udarbejdes løbende rapporter over udviklingen i DLRs udlån, herunder over udviklingen i udlånet fordelt på brancher/ejendomstyper, låntyper m.v. Disse rapporter tilgår medarbejdere inden for kreditområdet, direktion og bestyrelse afhængigt af rapporternes relevans for den pågældende modtagergruppe.

4.4. Garantiordninger

Ud over sikkerhed i de belånte ejendomme og en grundig kreditprøvning har DLR reduceret kreditrisikoen for enkeltlån og risikoniveauet på porteføljeniveau gennem forskellige garantiaftaler med DLRs låneformidlende pengeinstitutter (DLRs aktionærer).

DLR har siden primo 2015 anvendt et uniformt garantikoncept, der omfatter både lån ydet til landbrugsejendomme og lån til erhvervsnejendomme og andelsboliger. Risikoen vedrørende det enkelte pengeinstituts låneportefølje i DLR under det uniforme garantikoncept bæres i følgende rækkefølge:

1. Risikoafdækning – 6 pct. garantistillelse

Det låneformidlende pengeinstitut stiller ved låneudbetalinger som udgangspunkt en individuel direkte garanti, der omfatter det enkelte lån i hele lånets løbetid og dækker den rangsidste del af lånet. Garantien dækker 6 pct. af lånets restgæld. I nogle tilfælde, f.eks. ved konvertering af visse lån, hvor der er knyttet en tidligere stillet erhvervs garanti, vil der af DLR blive stillet krav om en tillægsgaranti, jf. nedenfor. Garantien reduceres ordinært i takt med, at lånet nedbringes.

2. Risikoafdækning – tabsmodregning

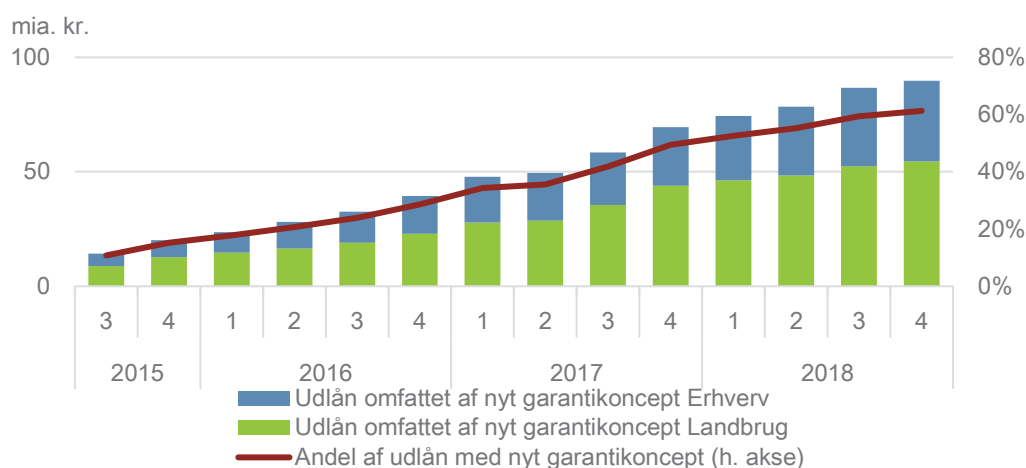
Det uniforme garantikoncept omfatter også muligheden for tabsmodregning i provisionsbetalingerne til pengeinstituttet, hvor der modregnes samtlige tab, DLR måtte blive påført ud over, hvad der er dækket af de stillede 6 pct. garantier på låneniveau. Der modregnes alene tab på lån formidlet af det pågældende pengeinstitut.

3. Risikoafdækning – porteføljeniveau

I det omfang, der er tab til modregning, der overstiger indeværende års og følgende 9 års forventede provisioner, kan DLR kræve, at sådanne tab inddækkes ved træk på alle de stillede direkte 6 pct. garantier.

Ultimo 2018 var 61 pct. af DLRs udlånsportefølje omfattet af det uniforme garantikoncept.

Figur 4. DLRs udlån omfattet af det uniforme garantikoncept

Lån ydet indtil ultimo 2014

DLRs låneportefølje var indtil 2014 dækket af to forskellige garantikoncepter. Garantierne stillet under disse koncepter er fortsat dækkende, men omfanget reduceres i takt med, at de pågældende lån indfries eller afdrages m.v.

For lån til erhvervsejendomme har de låneformidlende pengeinstitutter tidligere stillet en individuel tabsgaranti, der omfatter den yderste og mest risikobetonede del af udlånet. Garantien omfattede som minimum den del af belåningen, der lå ud over 60 pct. af værdien for boligudlejningsejendomme og andelsboliger uden

kommunal garanti, samt for den del, der lå ud over 35 pct. af værdien for kontor- og forretningsejendomme. På lån til industri- og håndværksejendomme samt lån til Færøerne og Grønland var der krævet skærpet garanti. Garantibeløbet nedskrives forholdsmæssigt i takt med afdrag, og garantiperioden løb som udgangspunkt i op til 16 år (evt. længere tid for lån med afdragsfrihed).

Lån til landbrugsejendomme var tidligere omfattet af en samarbejdsaftale mellem DLR og de samarbejdende pengeinstitutter, der består af en kollektiv garantiordning vedrørende udlån ydet under samarbejdsaftalen, samt adgang til modregning i det enkelte pengeinstituts provisionsbetalinger til fordel for DLR, såfremt lån formidlet til landbrugsejendomme gennem pengeinstituttet påfører DLR tab. Den kollektive garantiordning træder i kraft, hvis DLRs samlede tab inden for det enkelte kalenderår overstiger 0,25 pct. af det omfattede udlån. DLR bærer således selv tab på op til ca. 80 mio. kr. (selvrisikoen) i 2019.

I takt med, at lån overføres til det uniforme garantikoncept, vil tabsmodregningsmuligheden under samarbejdsaftalen blive reduceret, ligesom tabsmodregningsmulighederne under det uniforme garantikoncept i overgangsperioden endnu ikke vil være fuldt dækkende. Der er derfor åbnet for, at der i en vis udstrækning kan tabsmodregnes på tværs af garantikoncepterne, så implementeringen af det uniforme garantikoncept og reduktionen af omfanget af den eksisterende samarbejdsaftale ikke medfører forøget risiko for DLR.

Udlån til Grønland og Færøerne er ikke omfattet af det uniforme garantikoncept. Der kræves derfor stadig skærpet garanti på disse udlånsområder.

Ultimo 2018 var 96 pct. af DLRs portefølje omfattet af et af DLRs garantikoncepter.

Tabel 12. Oversigt over DLRs garantikoncepter

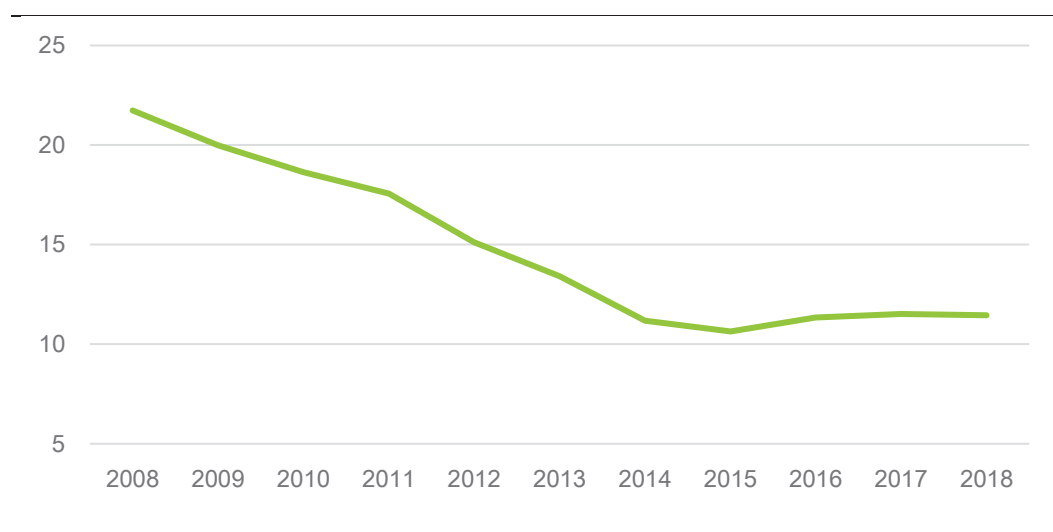
	Obligationsrestgæld omfattet af garantikoncept (mia. kr.)	
	dec. 2018	dec. 2017
Samarbejdsaftalen - landbrug (indtil ultimo 2014)	32,1	41,4
Erhvervsgaranti (indtil ultimo 2014)	18,4	22,6
Uniformt garantikoncept - landbrug (fra primo 2015)	54,5	43,9
Uniformt garantikoncept - erhverv (fra primo 2015)	35,3	25,6
Statsgaranti - YJ-lån	0,3	0,3
Omfattet af garantiordninger	140,6	133,6
Samlet obligationsrestgæld	146,4	140,7
Andel dækket af garantier	96,0%	95,0%

4.5. Gearing

DLR har løbende over en årrække reduceret gearingen (opgjort som udlån i forhold til egenkapital) fra knap 22 i 2008 til 11,5 ved udgangen af 2018, jf. figur 5. Den svage forøgelse af gearingen siden 2015 afspejler flere forhold, herunder DLRs tilbagekøb af aktier fra Finansiell Stabilitet og Nationalbanken i 2016, indfrielse af hybrid kernekapital i 2017 samt en solid udlånsvækst siden 2016.

Det aktuelt lave gearingsniveau er positivt for DLRs samlede risiko.

Figur 5. DLRs gearing (udlån i forhold til egenkapital)

Ved anvendelse af den gældende definition for leverage ratio (gearing) i henhold til CRR, hvor gearingen beregnes som den samlede eksponering i forhold til kernekapitalen, kan DLRs gearing opgøres til 7,3 pct. ultimo 2018, jf. figur 6 og tabel 13.

DLRs bestyrelse har fastlagt en nedre grænse for den ønskede gearing på 5 pct. opgjort i henhold til definitionen i CRR. DLRs aktuelle gearing på 7,3 pct. giver dermed en betydelig overdækning i forhold til såvel det af bestyrelsen fastsatte krav på 5 pct. som det sandsynlige myndighedsfastlagte krav på 3 pct. Der henvises i øvrigt til søjle III appendiksfor nærmere informationer vedrørende DLRs gearing.

Figur 6. DLRs gearingsgrad (leverage ratio, CRR)

Tabel 13. DLRs gearingsgrad iht. CRR, ultimo 2018

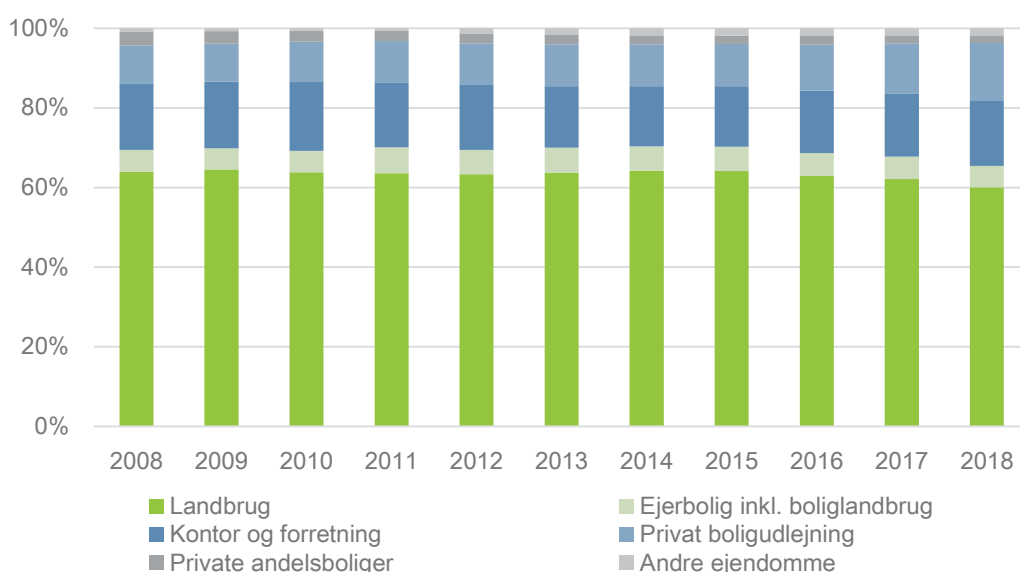
	(mio. kr.)
Samlede aktiver ifølge regnskab	160.738
Samlede balanceførte eksponeringer jf. CRR	161.404
Ikke-balanceførte poster, lånetilbud m.v.	7.178
Fradrag i kernekapitalen	-630
Samlede eksponeringer til gearingsgradens beregning	167.952
Kernekapital	12.344
Gearingsgrad	7,3%

4.6. Låneporteføljens sammensætning

Ejendoms kategorier

Ved udgangen af 2018 udgjorde DLRs udlånsportefølje (målt ved obligationsrestgælden) 146,4 mia. kr. Lån til landbrugsejendomme repræsenterede 60 pct. og lån til ejerboliger inkl. boliglandbrug 5 pct. af porteføljen, mens lån til erhvervs-ejendomme og private andelsboliger tegnede sig for 35 pct., jf. figur 7.

Figur 7. DLRs udlånsportefølje fordelt på ejendoms kategorier

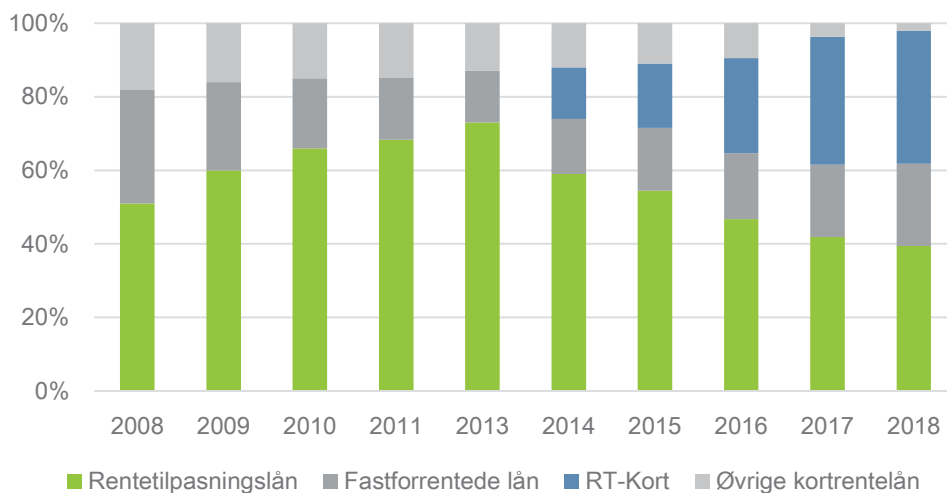
Lånetyper

Sammensætningen af DLRs udlånsportefølje fordelt på lånetyper er vist i figur 8. DLR har siden 2014 gennemført målrettede kampagner for at få låntagere med korte rentetilpasningslån til at omlægge til lån med længere bagvedliggende funding. Frem til 2013 var DLRs udlånsportefølje domineret af rentetilpasningslån, særligt af typen F1. Der er imidlertid i løbet af de sidste fem år sket et stort fald i andelen af rentetilpasningslån til 39 pct. af DLRs udlånsportefølje ultimo 2018 mod 73 pct. ultimo 2013.

I 2014-2016 var kampagnerne alene rettet mod F1- og F2-rentetilpasningslån, og i 2014 og 2015 var der et markant skift fra lån med årlig refinansiering til lån med refinansiering hvert tredje år. I 2017 blev kampagnerne udvidet til også at rette

sig mod F3-rentetilpasningslån, og der har siden da været et skift fra lån med refinansiering hvert tredje år til lån med refinansiering hvert femte år.

Figur 8. DLRs udlånsportefølje fordelt på lånetyper

Andelen af RT-Kortlån, som DLR introducerede i slutningen af 2013, er ligeledes øget markant i forbindelse med omlægning af F1- og F3-lån. RT-Kortlån er baseret på udstedelse af variabelt forrentede obligationer med reference til enten CIBOR- eller CITA-renten, indtil videre med 3-5 års løbetid.

Ultimo 2018 var andelen af F1-lån nedbragt til under 5 pct. af låneporteføljen mod 57 pct. ultimo 2013, mens F3- og F5-lån udgjorde henholdsvis 5 og 28 pct. RT-Kortlån udgjorde 36 pct. Herudover udgjorde fastforrentede lån 22 pct. og andre kortrentelån 2 pct. af porteføljen ultimo 2018.

Afdragsprofil

I 2018 udgjorde andelen af det samlede bruttoudlån med indledende afdragsfrihed 41 pct., hvilket var et fald i forhold til 2017, hvor andelen med indledende afdragsfrihed udgjorde 49 pct. Lån med afdragsfrihed er især udbredt på landbrugsområdet, idet 62 pct. af bruttoudlånet til landbrug var med indledende afdragsfrihed i 2018. På erhvervsområdet udgjorde andelen af bruttoudlån med indledende afdragsfrihed i 2018 blot 11 pct. for kontor- og forretningsejendomme, mens den udgjorde 31 pct. for private boligudlejningsejendomme og 50 pct. for private andelsboliger.

For DLRs samlede udlånsportefølje udgjorde andelen af udlån med indledende afdragsfrihed 38 pct. ved udgangen af 2018, hvilket var et lille fald i forhold til 2017, hvor andelen udgjorde 41 pct. Andelen af lån med indledende afdragsfrihed er dermed faldet støt de seneste fem år fra at have udgjort 54 pct. af den samlede portefølje i 2013, og udviklingen gør sig gældende for alle ejendoms kategorier.

Lån med afdragsfrihed udgjorde 49 pct. af udlånet til landbrug ultimo 2018, hvilket var marginalt lavere end året før. Fra 2013 til 2016 lå andelen af afdragsfri lån til landbrug stabilt omkring 56 pct. Andelen af lån med indledende afdragsfrihed til privat boligudlejning er faldet endnu mere markant over de seneste fem år fra omkring 70 pct. til 33 pct. ultimo 2018. Lån med indledende afdragsfrihed er mindst udbredt for kontor- og forretningsejendomme samt for ejerbolig inkl. boliglandbrug, hvor andelen udgjorde henholdsvis 13 pct. og 18 pct. ultimo 2018.

Geografisk fordeling

Som følge af forretningsmodellen er DLRs udlånsportefølje branchemæssigt begrænset til landbrug, boliglandbrug, erhvervsejendomme og andelsboliger, hvoraf 60 pct. er koncentreret på landbrug. Geografisk er lånene spredt over hele landet og afspejler de låneformidlende pengeinstitutters (DLRs aktionærer) filialdækning. DLR har derudover udlån i Grønland og på Færøerne på i alt 2,1 mia. kr., svarende til 1,4 pct. af udlånet.

Tabel 14. DLRs udlån fordelt på geografi og ejendomstype, ultimo 2018

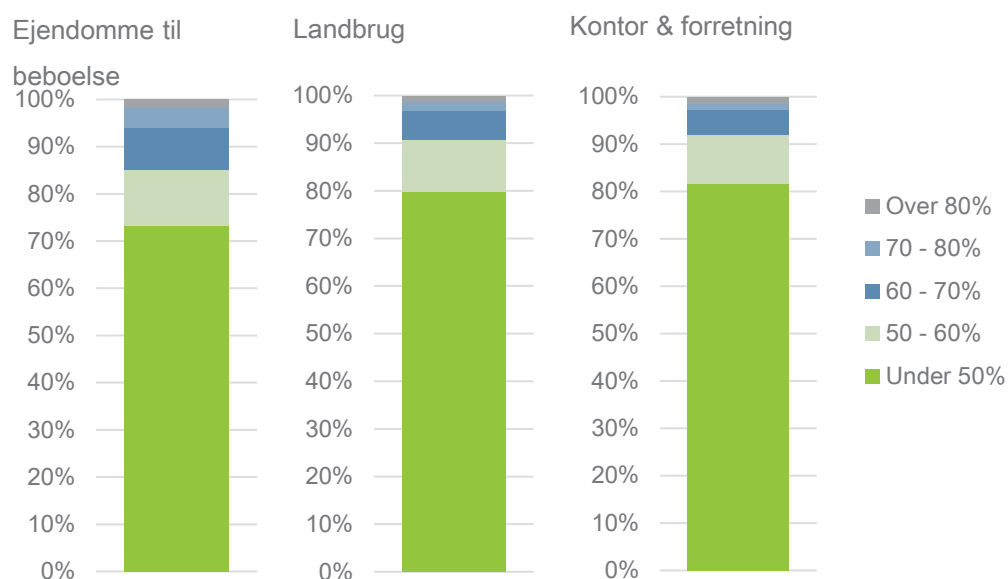
(%)	Landbrug	Ejerboliger	Kontor- og forretning	Privat udlejning til beboelse	Andelsboliger	Andre ejendomme	I alt
Nordjylland	24,2%	16,3%	16,8%	19,5%	26,7%	25,4%	21,9%
Midtjylland	31,0%	22,7%	29,0%	30,4%	22,4%	40,5%	30,1%
Syddanmark	29,5%	22,7%	23,0%	28,4%	12,8%	24,2%	27,5%
Hovedstaden	1,3%	4,8%	15,8%	9,3%	12,2%	4,0%	5,3%
Sjælland	14,0%	13,3%	14,6%	11,5%	24,0%	5,9%	13,8%
Grønland	0,0%	6,6%	0,8%	1,0%	1,9%	0,0%	0,7%
Færøerne	0,0%	13,6%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,7%
I alt	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

4.7. Låneporteføljens LTV

DLR yder lån med sikkerhed i fast ejendom inden for lovmæssigt fastsatte belåningsgrænser for de forskellige ejendoms kategorier. Til belysning af DLRs pantmæssige placeringer, herunder om dette udgør en særlig risiko, beregner DLR løbende LTV-værdier (Loan-To-Value) for de enkelte lån for alle ejendoms kategorier.

Ved udgangen af 2018 var 91 pct. af udlånet til landbrugsejendomme placeret inden for 60 pct. af DLRs senest foretagne vurderinger, herunder værdiansættelser foretaget i forbindelse med den løbende SDO-overvågning, mens 87 pct. af udlånet til erhvervsejendomme var placeret inden for 60 pct. af vurderingerne, uden hensyntagen til de stillede garantier. Ejendomme til beboelse, herunder boligudlejningsejendomme og andelsboliger, har en lånegrænse på 80 pct. af ejendommens vurdering, hvorfor andelen placeret under 60 pct. naturligt er lavere for disse ejendoms kategorier.

Figur 9. DLRs udlån fordelt på LTV-bånd, ultimo 2018

Med henblik på at sikre, at der i DLRs kapitalcenter B løbende er stillet tilstrækkelig ekstra sikkerhed (opfyldningssikkerhed) som forudsat i SDO-lovgivningen, foretages der som minimum årligt for erhvervsejendomme og hvert tredje år for ejendomme til boligformål en værdiansættelse af ejendommene. Denne værdiansættelse kan være en værdiansættelse uden fysisk besigtigelse (markedsvurdering), men i det omfang, der er foretaget en egentlig besigtigelsesvurdering, anvendes denne.

Den løbende overvågning af LTV-værdier bygger bl.a. på disse aktuelle markedsvurderinger og er en fast bestanddel af DLRs ledelsesrapportering. DLR har aktuelt stillet supplerende sikkerhed for 10,7 mia. kr. og har derudover overskydende sikkerheder for 22,5 mia. kr. bestående af overskydende sikkerhed i særligt sikre aktiver samt mulighed for anvendelse af fordringer på pengeinstitutter (pengeinstitutgarantier) ved prisfald. Samlet vurderes det, at DLR med den nuværende overdækning er rustet til at imødegå et prisfald på omkring 20 pct.

4.8. Uvægtede eksponeringer for kreditrisiko

DLR følger regnskabsbekendtgørelsen om finansielle rapporter for kreditinstitutter og fondsmæglerselskaber. Der henvises derfor til denne, samt til anvendt regnskabspraksis i Årsrapporten (note 49) angående de regnskabsmæssige definitioner af misligholdte og værdiforringede fordringer samt beskrivelse af metoder til fastsættelse af værdireguleringer og nedskrivninger.

Den samlede værdi af de uvægtede eksponeringer for kreditrisiko udgør 136.483 mio. kr. pr. 31. december 2018, opgjort efter garantier og konverteringsfaktor.

4.9. Restancer, nedskrivninger og tab

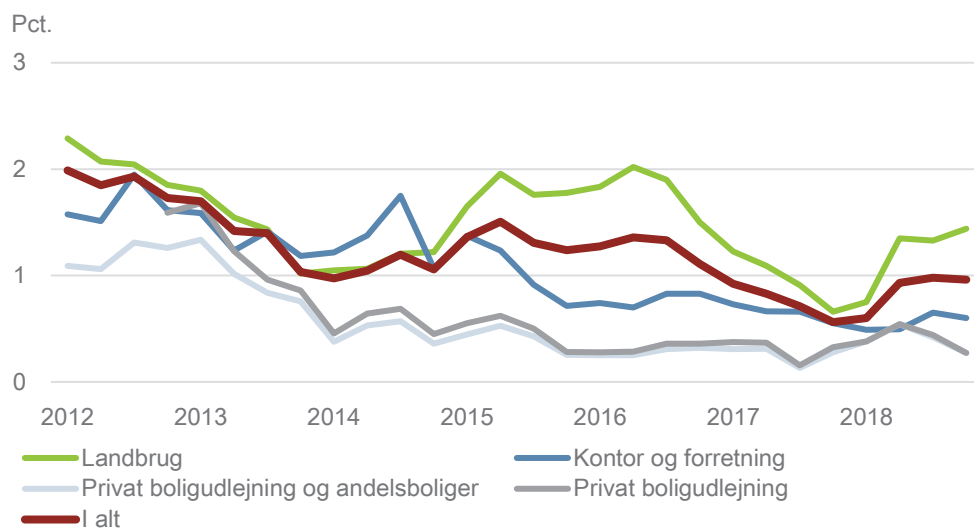
Omfanget af låntagere, der ikke kan overholde deres forpligtelser over for DLR, udviste gennem 2016 og 2017 en kraftigt faldende tendens, jf. figur 10 og 11, og var ultimo 2017 tilbage på niveauet fra før finanskrisen. Gennem 2018 er restanceniveauet atter øget, primært som følge af landbrugets forringede betalingsevne.

Under ét lå restanceprocenten, målt som restancer i procent af terminsbetalingerne opgjort 3½ måned efter sidste rettidige betalingsdato, på 0,96 pct. medio januar 2019, mod 0,56 pct. et år tidligere. Stigningen i restancerne er drevet af øgede restanceprocenter for landbrugsejendomme, der steg til 1,44 pct. medio januar 2019 fra 0,66 pct. et år tidligere.

Prisen på svinekød har været støt faldende siden sommeren 2017 og nåede et foreløbigt lavpunkt i december 2018. Ud over de vanlige sæsonmæssige forhold har det trykket markedet, at produktionen af svinekød i de store eksportørlande USA, Canada og Brasilien er steget.

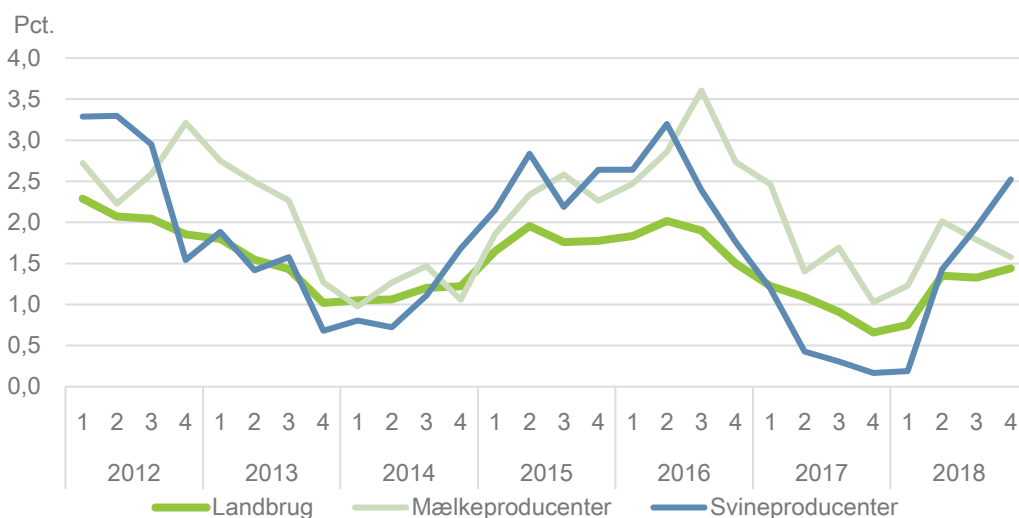
Det ventede prisfald på mælk indtraf allerede ved årsskiftet 2017/2018 og blev langt kraftigere end forventet. I andet halvår af 2018 steg mælkeprisen igen, især drevet af højere smørpris, men siden december er smørprisen faldet, dels fordi udbuddet af mælk er øget markant som følge af de forholdsvis høje mælkepriser, dels fordi forbruget af smør i EU er faldet lidt som følge af de sæsonmæssige udsving.

Figur 10. 3½ måneds restancer fordelt på ejendoms-kategorier

De forværrede bytteforhold for mælke- og svineproducenter har aflejret sig i restanceprocenterne, der udgjorde hhv. 1,58 pct. for kvægbrug og 2,53 pct. for svinebrug medio januar 2019.

Figur 11. 3½ måneds restancer – landbrug

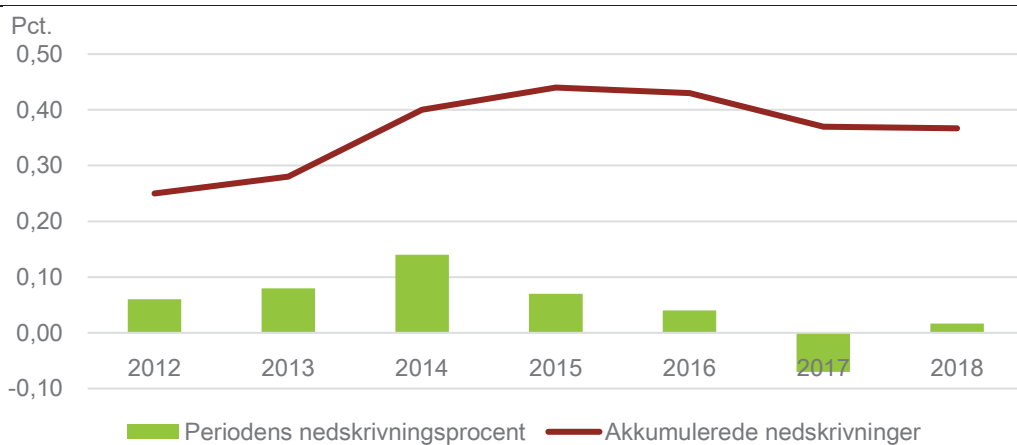
Som nævnt foretager DLR en løbende overvågning af låneporteføljen for at identificere lån med eventuel værdiforringelse. Der foretages endvidere en individuel vurdering af en række større eksponeringer og visse eksponeringer, hvor de er

tegn på økonomiske vanskeligheder og lignende. Vurderes der at foreligge indikation for, at DLRs lån er kreditforringede (OIK), foretages en nedskrivning af eksponeringen svarende til det tab, som DLR vurderes at kunne blive påført.

De akkumulerede nedskrivninger steg med 13 mio. kr. i 2018 efter at have udvist en faldende tendens siden 2015. De samlede individuelle nedskrivninger udgør 287 mio. kr. ultimo 2018 mod 278 mio. kr. ultimo 2017. Hertil skal lægges modelmæssigt opgjorde gruppevise nedskrivninger på 130 mio. kr., samt et ledelsesmæssigt skøn på 119 mio. kr., svarende til samlede nedskrivninger ultimo 2018 på 537 mio. kr. I forhold til DLRs samlede udlån på 148,5 mia. kr. opgjort til dagsværdi udgør de akkumulerede nedskrivninger 0,36 pct. ved udgangen af 2018, hvilket er uændret i forhold til ultimo 2017.

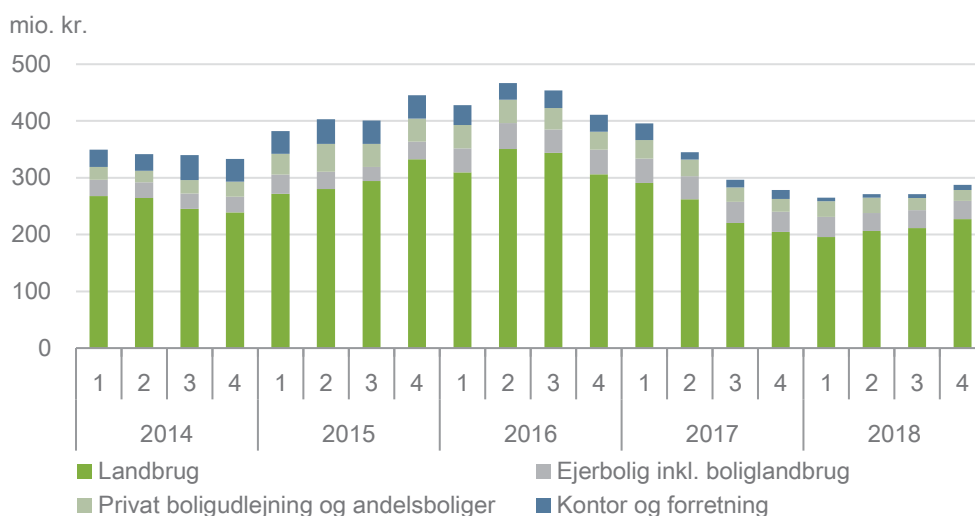
Tab og nedskrivninger påvirkede 2018-regnskabet med -24 mio. kr., svarende til 0,02 pct. af udlånsporteføljen.

Figur 12. Nedskrivninger i pct. af udlånsporteføljen

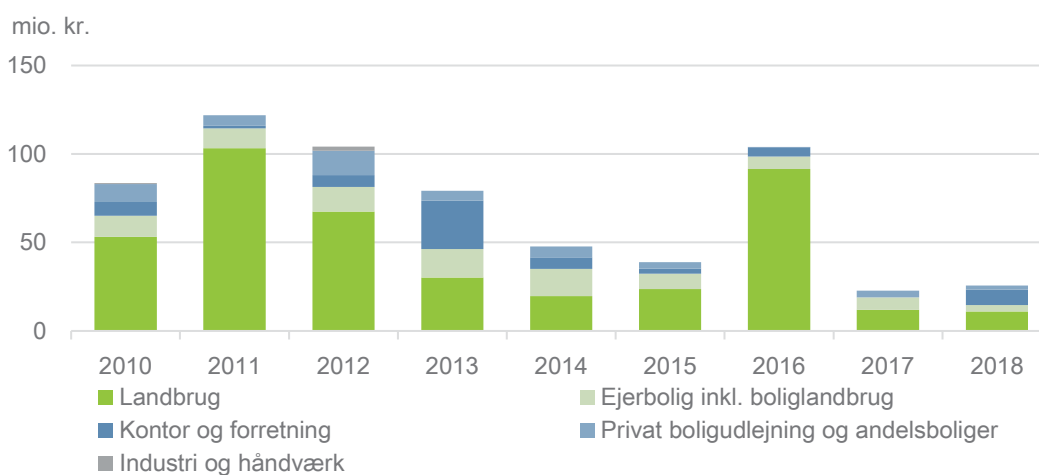
Figur 13 viser udviklingen i DLRs individuelle nedskrivninger fordelt på ejendomssegmenter. Nedskrivninger på udlån til landbrug og ejerboliger inkl. boliglandbrug udgjorde 90 pct. af de individuelle nedskrivninger ultimo 2018.

Figur 13. Akkumulerede nedskrivninger fordelt på ejendomssegmenter (individuelle – stadie 3)

For 2018 er konstaterede tab på fordringer opgjort efter indbetalinger i henhold til garantiaftaler men før tabsmodregning, og inklusive reguleringer fra tidligere år samt beløb indgået fra tidligere afskrevne fordringer, opgjort til 22 mio. kr., hvilket er en stigning i forhold til 2017, hvor konstaterede tab udgjorde 9 mio. kr. I forhold til det samlede udlån giver det fortsat en meget lav tabsprocent for DLR på 0,01 pct.

Figur 14. Udvikling i konstaterede tab

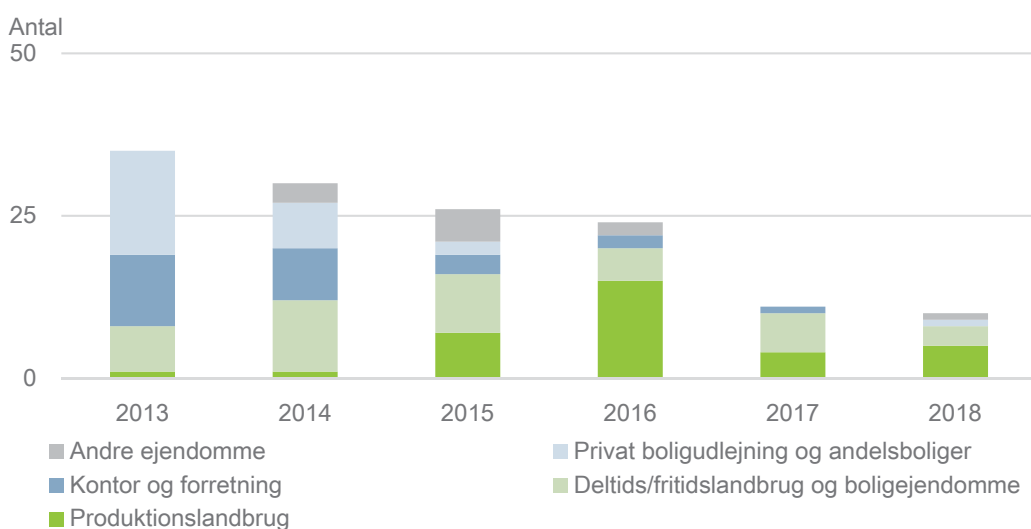
Note: Opgørelsen viser konstaterede tab før tabsmodregning og modregning af beløb indgået fra tidligere afskrevne fordringer

Landbrug stod for 43 pct. af de konstaterede tab i 2018, hvilket var væsentligt mindre end de foregående år. Tabet kunne primært henføres til gartnerier, deltids- og fritidsbrug samt planteavlsejendomme. For svineejendomme var der stort set ingen tab, mens der for kvægejendomme var tale om en tilbageførsel af tidligere afskrevne fordringer. Herudover blev der konstateret tab for 4 mio. kr. for ejerbolig inkl. boliglandbrug, mens der for kontor- og forretningsejendomme samt private boligudlejningsejendomme var tab på hhv. 9 mio. kr. og 2 mio. kr.

I henhold til de tidligere beskrevne tabsmodregningsordninger har DLR i 2018 modregnet tab for ca. 8 mio. kr. i provisionsbetalingerne til pengeinstitutterne, hvoraf omkring en fjerdedel vedrører tab fra tidligere år.

Ultimo 2018 bestod DLRs beholdning af overtagne ejendomme af 10 ejendomme, heraf 2 svineejendomme (1 bedrift) og 2 kvægejendomme (1 bedrift), mens de resterende ejendomme var boliglandbrug, deltidsbrug samt en mindre boligudlejningsejendom og en ubebygget grund.

Figur 15. Beholdning af overtagne ejendomme ultimo året

Antallet af gennemførte tvangsauktioner over ejendomme, hvori DLR har pant, udgjorde 43 i 2018, hvilket var et fald i forhold til 2017, hvor antallet var 64. Antallet af tvangsauktioner har været støt faldende gennem året.

Figur 16. Tvangsauktioner over ejendomme, hvori DLR har pant

4.10. Behæftede aktiver

DLRs forretningsmodel bygger på matchfunderede realkreditlån, der ydes mod pant i fast ejendom. DLR finansierer realkreditlån til kunderne via udstedelse af obligationer. Lånene er placeret på DLRs balance indtil udløb og er reserveret til at sikre rettidig betaling til obligationsinvestorerne i det tilfælde, at DLR skulle blive nødlidende. Reservation af bestemte aktiver til kreditorer/investorer kaldes aktivbehæftelse. Aktivbehæftelse er således en naturlig del af DLRs forretningsmodel.

Aktiver der anvendes til opfyldelsen af krav til supplerende sikkerhedsstillelse (LTV-krav) og "balancemidler" (dvs. forudbetalte midler fra indfrielse, fastkursaf-taler m.v.) anses ligeledes for at være behæftede, da obligationsejerne har en fortrinsstilling til aktiverne i tilfælde af en konkurs.

DLRs fondsbeholdning er primært finansieret af DLRs egenkapital. Kun de dele af fondsbeholdningen, der vedrører opfyldelse af krav til supplerende sikkerhedsstil-lelse eller balancemidler, er behæftede. Den resterende del af fondsbeholdningen anses for at være ubehæftet og operationelt tilgængelig ift. DLRs LCR opgørelse.

DLR offentliggør data for aktivbehæftelse i Søjle III appendiks.

5. MARKEDS- OG LIKVIDITETSRISICI

Ved markedsrisiko forstås risikoen for, at dagsværdien af finansielle instrumenter og afledte finansielle instrumenter fluktuerer som følge af ændringer i markedsprisen. DLR henregner følgende typer risici til markedsrisikoområdet: renterisici, herunder kreditspændsrisiko, valutarisici, aktiekursrisici og andre prisrisici. DLRs renterisici omfatter renterisici på alle finansielle instrumenter, såvel balanceførte som ikke-balanceførte, herunder udlån og fastforrentet funding.

Da DLR følger det specifikke balanceprincip, vil markedsrisikoen afledt af fundingen i RO'er og SDO'er afspejle pantedebitorerens lånevilkår. Den markedsrisiko, DLR påtager sig, skal ses i lyset af DLRs forretningsmodel og opstår alene som konsekvens af et placeringsbehov for DLRs kapitalgrundlag, optagelse af seniorgæld, senior secured bonds, hybrid kernekapital og supplerende kapital m.v., løbende overskud/resultat samt forudbetalte midler.

DLR foretager en aktiv styring af renterisici. Ud over rammerne fastlagt i den finansielle lovgivning har DLR ydermere fastsat politik for placering af fondsbeholdningen samt konkrete rammer for hver risikotypes omfang og volatilitet.

Udgangspunktet er, at DLRs samlede markedsrisiko skal være lav, hvilket indebærer:

- at renterisikoen opgjort efter reglerne i *bekendtgørelse om obligationsudstedelse, balanceprincip og risikostyring* samlet set skal ligge i intervallet 0-3 pct. af kapitalgrundlaget. Renterisikoen på DLRs handelsbeholdning (fondsbeholdning/aktivsiden) skal ligge i intervallet 0-3 pct. af kapitalgrundlaget, og fondsbeholdningen skal fortrinsvis bestå af obligationer med restløbetider op til 5 år. Renterisikoen på de udstedte gældsinstrumenter (passivsiden) skal ligge i intervallet -3-0 pct. af kapitalgrundlaget;
- at valutakursrisikoen på DLRs aktiver, passiver og ikke-balanceførte poster maksimalt må udgøre 0,1 pct. af kapitalgrundlaget opgjort ved valutakursindikator 2, jf. reglerne i *bekendtgørelse om obligationsudstedelse, balanceprincip og risikostyring*
- at DLR ikke påtager sig markedsrisici i aktier, med mindre der er tale om politiske/strategiske positioner, der anses for enten nødvendige for DLRs drift (f.eks. aktier i sektorejede virksomheder)

- at andre prisrisici bør undgås. DLR ønsker således ikke at indgå positioner i form af fremmed valuta ud over EUR, eller i aktier, råvarer, optioner eller afledte finansielle instrumenter, med mindre disse anvendes til risikoafdækning eller likviditetsstyring
- DLR ønsker endvidere en forsvarlig gearing på markedsområdet.

De besluttede risikoniveauer er præciseret i bestyrelsens retningslinjer til direktionen og videregivne beføjelser.

DLRs risikorapportering vedrørende fondsbeholdningen foregår løbende, så ledelsen kan følge med i den aktuelle risikoudvikling og, på baggrund af denne, tage stilling til eventuelle tiltag.

5.1. Renterisiko

Renterisikoen er defineret som størrelse af tabet som følge af en positiv eller negativ et-procentpoints parallelforskydning i rentestrukturen, dvs. kursreguleringen ved ændring i markedsrenten på ét procentpoint. DLRs finansielle risici er særligt knyttet til renterisikoen på fondsbeholdningen samt renterisikoen på de udstedte gældsinstrumenter, der (typisk) vil have modsat fortegn i forhold til renterisikoen på fondsbeholdningen. Herudover er DLR bl.a. udsat for kreditspændrisiko.

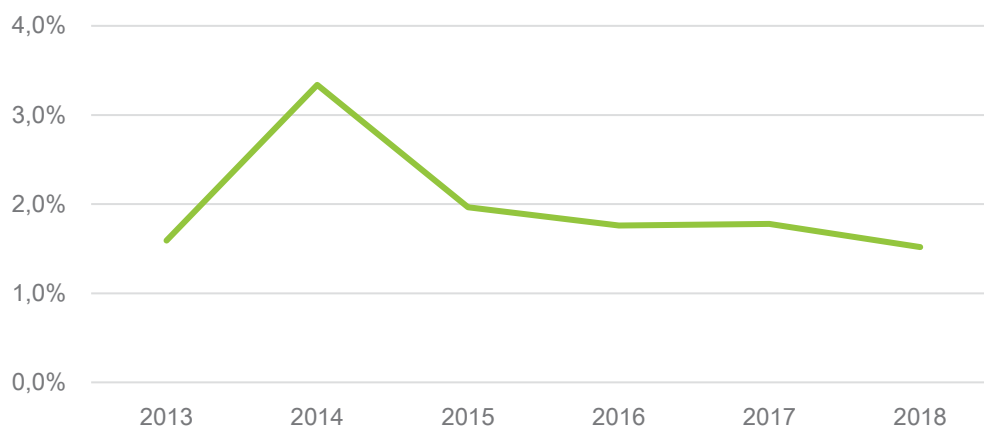
DLR har valgt at have en aktiv styring af renterisikoen med klare grænser i forbindelse med fondsbeholdningen og de udstedte gældsinstrumenter, således at renterisikoen samlet set fastholdes på et lavt niveau.

Ifølge lovgivningen må DLRs renterisiko ikke overstige 8 pct. af kapitalgrundlaget. Med et kapitalgrundlag ultimo 2018 på 12.994 mio. kr. svarer dette til en maksimalt tilladt renterisiko på 1.040 mio. kr. Dog har DLRs bestyrelse fastlagt en mere restriktiv ramme på 3 pct. af kapitalgrundlaget svarende til 390 mio. kr.

Ved udgangen af 2018 udgjorde DLRs relative renterisiko på fondsbeholdningen 1,5 pct., jf. figur 17. Dette svarer til en kursregulering af fondsbeholdningen på 197 mio. kr. ved en ændring i markedsrenten på ét procentpoint. Herudover udgør konveksitetseffekten på DLRs obligationsbeholdning 3 mio. kr. Dermed opfyldes

retningslinjerne om, at renterisikoen inkl. konveksitetseffekten skal ligge inden for 3 pct.

Figur 17. Relativ renterisiko på DLRs fondsbeholdning

Som nævnt har renterisikoen på de udstedte gældsinstrumenter "modsat fortegn" af renterisikoen på fondsbeholdningen. De udstedte gældsinstrumenter repræsenterer en låneoptagelse, der ligger uden for det specifikke balanceprincip i forbindelse med långivningen. Renterisikoen på disse gældsinstrumenter medfører, at DLRs samlede renterisiko reduceres til 1,2 pct. af kapitalgrundlaget svarende til 151 mio. kr. ultimo 2018.

DLR besidder en stor beholdning af obligationer. Beholdningen består primært af AAA-ratede danske børsnoterede realkreditobligationer (RO, SDO og SDRO) samt en mindre mængde statsobligationer.

Ultimo 2018 var 69 pct. af fondsbeholdningen placeret i obligationer med årlige rentetilpasninger eller med endnu kortere intervaller for rentefastsættelsen, mens kun en begrænset del af porteføljen var placeret i obligationer med lang løbetid. Herved har DLR reduceret risikoen ved en normalisering af renteniveauet.

5.2. Kreditspændsrisiko

Kreditspændsrisikoen kan defineres som risikoen for kurstab som følge af lavere kreditværdighed på en modpart eller på eksponeringer mod instituttet selv. En lavere kreditværdighed på en modpart kan opstå som følge af eksempelvis højere risiko for default. Kreditspændet opgøres som spændet til en risikofri rentekurve.

DLRs bestyrelse har fastlagt en maksimal grænse for DLRs kreditspændsrisiko på 350 mio. kr. Ultimo 2018 udgjorde kreditspændsrisikoen på DLRs obligationsbeholdning 213 mio. kr. netto.

5.3. Valutakursrisiko

Valutakursrisikoen udtrykker risikoen for tab som følge af ændringer i valutakursen. Som følge af det specifikke balanceprincip har DLR reelt ingen valutakursrisiko.

Opgjort efter Finanstilsynets valutaindikator 2 var DLRs valutakursrisiko 0,004 pct. af kapitalgrundlaget ved udgangen af 2018. Valutakursrisikoen opgjort efter Finanstilsynets valutaindikator 2 må ifølge "Bekendtgørelse om obligationsudstedelse, balanceprincip og risikostyring" højst udgøre 0,1 pct. af kapitalgrundlaget.

5.4. Aktiekursrisiko

DLR placerer generelt ikke midler i aktier bortset fra "sektoraktier" primært vedrørende den finansielle infrastruktur.

Ved udgangen af 2018 bestod DLRs aktiebeholdning kun af poster i VP Securities A/S og e-nettet A/S samt Landbrugets Finansieringsinstitut A/S. Samlet udgjorde værdien af den pågældende aktiebeholdning 51 mio. kr. ultimo december 2018.

DLRs beholdning af egne aktier andrager 29.420.037 stk. à 1 kr. nominelt. DLRs beholdning af egne aktier indgår ikke i kursreguleringsposten vedrørende aktier.

Ifølge DLRs regnskabspraksis bliver aktier, der handles på aktive markeder, målt til dagsværdi. Dagsværdien opgøres til lukkekursen på balancedagen. Unoterede

aktier optages ligeledes til dagsværdi. Såfremt dagsværdien ikke kan måles pålideligt, måles disse dog til kostpris eventuelt med fradrag af nedskrivninger.

Tabel 15. DLRs eksponeringer i aktier, der ikke indgår i handelsbeholdningen

Type (mio. kr.)	Eksponering pr. 31.12.2018	Driftspåvirkning i 2018
Sektoraktier	51	5
Andre aktier og kapitalandele	-	-
I alt	51	5

5.5. Modpartsrisiko

For at kontrollere og reducere DLRs tabsrisiko på grund af modparters misligholdelse af deres betalingsforpligtelser over for DLR foretages der løbende en overvågning af finansielle modparters betalingsevne i henhold til politik og retningslinjer for DLRs eksponering mod pengeinstitutter, som er fastlagt af DLRs bestyrelse.

DLRs direkte tabsrisiko på finansielle modparter er som udgangspunkt begrænset, da modpartsrisikoen i det væsentligste udgøres af garantistillelse for låntagere. Denne garantistillelsen er subsidiær i forhold til låntagers personlige gældsforpligtelser og panteretten i ejendommen.

Herudover placerer DLR, ud over en begrænset ramme på 50 mio. kr., udelukkende likviditet i pengeinstitutter, der som minimum er ratet BBB/A-2 af S&P, ligesom den maksimale løbetid for aftaleindskud er 30 dage. I Danmark er kun 4 pengeinstitutter ratet på dette niveau – Nordea, Danske Bank, Jyske Bank samt Nykredit Bank.

Der udarbejdes løbende eksponeringsopgørelser med de enkelte pengeinstitutter med henblik på en vurdering af DLRs modpartsrisiko vedrørende finansielle modparter, i overensstemmelse med bestyrelsens retningslinjer.

5.6. Likviditetsrisiko

Risikoen for at lide et tab som følge af, at den aktuelle likviditetsbeholdning ikke er tilstrækkelig til at dække de aktuelle betalingsforpligtigelser, er for DLR yderst begrænset. Årsagen er, at DLR overholder det specifikke balanceprincip, hvor betalinger på ydede lån og udstedte obligationer følger hinanden nøje (match-funding). Der er således en 1:1 sammenhæng mellem det lån, som låntageren optager i DLR, og de obligationer, som DLR udsteder for at finansiere lånet.

Der er mange fordele ved denne model, som sikrer fundingmatch med hensyn til løbetid, rente, valuta og indfrielse af lån. Det skyldes, at de betalinger, som DLR modtager fra låntagerne på nær en marginal (bidrag) til DLR, fuldstændig svarer til de betalinger, som DLR skal betale til obligationsejerne. Generelt indebærer balanceprincippet, at DLR i det væsentligste kun påtager sig en kreditrisiko som led i sin udlånsvirksomhed.

DLR udarbejder årligt en ILAAP-rapport (*Internal Liquidity Adequacy Assessment Process*). ILAAP'en godkendes af DLRs bestyrelse, før den indsendes til Finanstilsynet.

DLRs bestyrelse har fastlagt, at likvide midler skal placeres i pengeinstitutter underlagt dansk lov. Der kan i hvert enkelt pengeinstitut maksimalt placeres indlån svarende til 25 pct. af DLRs kapitalgrundlag, jævnfør artikel 395 i CRR, dog maksimalt 35 pct. af pengeinstituttets kapitalgrundlag.

LCR

LCR-kravet er defineret i en delegeret forordning (LCR-forordningen), som er udstedt i henhold til CRR. LCR medfører, at andelen af højkvalitets likvide aktiver (HQLA) til enhver tid skal overstige nettolikviditetsudstrømningen for de kommende 30 dage.

I lighed med andre danske realkreditinstitutter kan DLR i forbindelse med LCR-beregningen udelade visse realkreditrelaterede pengestrømme. Dette forudsætter, at DLR opfylder et LCR-gulvkrav, således at DLR til en hver tid skal have likvide aktiver svarende til 2,5 pct. af DLRs samlede realkreditudlån. Gulvkravet

kan opfyldes uden hensyntagen til, at level 1B-covered bonds maksimalt må udgøre 70 pct. af de likvide aktiver.

DLR havde ultimo 2018 en LCR uden gulvkrav på 175% og en LCR med gulvkrav på 229%. DLR offentliggør kvartalsdata for LCR i søjle III appendikset (jf. "Søjle III oplysningskrav 4. kvartal 2018").

NSFR

I november 2016 fremlagde EU-Kommissionen sit første forslag til et NSFR-krav (Net Stable Funding Ratio), som er en del af CRDV/CRR-2 pakken. Primo december 2018 blev der opnået enighed omkring det overordnede indhold af CRDV/CRR2-pakken i trilogforhandlingerne mellem Ministerrådet, Europa-Parlamentet og Europa-Kommissionen. Den endelige lovtekst forligger dog endnu ikke. Ikrafttrædelsestidspunktet for NSFR er derfor endnu ikke kendt.

NSFR stiller krav om, at såkaldt tilgængelig stabil finansiering (på 1 års sigt) skal være lig med eller større end den nødvendige stabile finansiering. Tilgængelig stabil finansiering (Available Stable Funding, ASF) opgøres ud fra institutternes passivside på balancen. Jo kortere restløbetid et passiv har, desto mindre stabil finansiering (ASF) vurderes passivet at bidrage med. Nødvendig stabil finansiering (Required Stable Funding, RSF) opgøres ud fra instituttets aktivside på balancen. Jo mere likvidt et aktiv er, desto mindre stabil finansiering er instituttet nødt til at skaffe for at finansiere det, og desto lavere er RSF-faktoren.

NSFR-kravet indeholder en undtagelsesmulighed for "indbyrdes afhængige" aktiver og passiver, der opfylder en række specifikke betingelser, bl.a. at de har samme løbetid såsom eksempelvis danske realkreditlån og dertil hørende realkreditobligationer med samme løbetid. Det vil indebære, at realkreditobligationer og realkreditlån tildeles en ASF-faktor hhv. en RSF-faktor på 0 pct. Det vil i praksis undtage udstedte realkreditlån og -obligationer fra NSFR. Desuden anerkendes den danske refinansieringslov, således at kortere realkreditobligationer, der finansierer lån med længere løbetid, også kan undtages.

6. IT- OG OPERATIONEL RISIKO M.V.

6.1. It- og cyberrisici

DLRs forretning er i vid udstrækning baseret på it-systemer, herunder såvel DLRs egne it-systemer som samspillet med andre eksterne it-systemer, som for eksempel elektronisk tinglysning, VP Securities og betalingssystemer i pengeinstitutter.

DLRs it-strategi

Direktionen fastlægger DLRs it-strategi, der godkendes mindst én gang årligt af bestyrelsen. DLR Kredits forretningsmodel forudsætter, at der løbende kan foretages de nødvendige tilpasninger i DLRs it-systemer.

DLRs it-strategi er baseret på anvendelse af moderne og velafprøvet teknik. DLR udvikler selv de for realkreditudlånet strategiske systemer, mens perifere systemer baserer sig på indkøbte standardsystemer, der afvikles på en windowsbaseret platform.

It-risici

DLR udarbejder en årlig risikovurdering, som identificerer og beregner en række risici på it-området. Der er etableret en række sikringsforanstaltninger, dels vedrørende driftsforstyrrelser, dels vedrørende katastrofesituationer.

Driftsforstyrrelser imødegås gennem forebyggende foranstaltninger, herunder procedurer for kvalitetssikring, ændringsstyring og vedligeholdelse af dokumentation, samt problemløsning og procedurer for udbedring af skader, omkobling m.v. Endvidere benyttes driftscentre på to adresser, således at en alvorlig hændelse i det ene driftscenter ikke kan få afsmittende effekt på det andet.

Katastrofesituationer forårsaget ved for eksempel brand eller vandskade søges primært undgået gennem veltilrettelagt fysisk sikring og overvågning af DLRs bygninger, tekniske installationer og it-udstyr.

Katastrofer forårsaget af digitale hændelser søges undgået gennem beskyttelse af systemer og data via adgangskontrol, beskyttelse mod vira og overvågning af netværkstrafik og andre kontrolprocedurer vedrørende brugeridentiteter og brugeradfærd.

Der foreligger derudover beredskabsplaner og procedurer for nødsituationer, der omfatter skadebegrænsende tiltag, etablering af midlertidige løsninger og genetablering af permanent løsning.

Der er således etableret beredskabsplaner, såfremt DLRs it-systemer bliver ramt af alvorlige hændelser, der medfører, at de digitale systemer ikke vil være tilgængelige i kortere eller længere perioder. Målsætningen for DLRs beredskabsplan er, at de forretningscentrale funktioner kan reetableres og afvikles fra alternative driftslokationer inden for 48 timer efter, at en beslutning om at iværksætte it-beredskabsplanen er truffet. Der er ligeledes etableret forretningsmæssige beredskabsplaner.

Samlet vurderes det, at DLRs it-sikkerhed og beredskabsplaner medvirker til, at risikoniveauet for DLRs forretningsmæssige anvendelse af it må betegnes som lavt, og risikoen for tab som følge af it-risici må vurderes som meget begrænset.

Cybertrusler

Cybertrusler er trusler fra cyberangreb, hvor en aktør ved hjælp af it forsøger at forstyrre eller få uautoriseret adgang til data, systemer, digitale netværk eller digitale tjenester. Center for cybersikkerhed vurderer truslen fra cyberkriminalitet mod den danske finanssektor som meget høj. Selv om der ikke har været registreret konkrete hændelser i DLR med effekt på hverken tilgængeligheden af it-systemer eller fortroligheden af data, tager DLR udgangspunkt i, at cyberangreb må betragtes som sandsynlige for DLR og som en risiko, der skal være stor fokus på og som løbende skal reduceres.

Outsourcing

DLR anvender outsourcing som led i den it-mæssige drift. Outsourcing er nært overvåget i henhold til Finanstilsynets særskilte bekendtgørelse herom, ligesom der er udarbejdet særskilte retningslinjer for outsourcing. Risikoen vurderes hermed at være begrænset.

6.2. Operationel risiko

Operationelle risici er en samlet betegnelse for en bred vifte af risici, der kan give DLR tab. Det kan være tab som følge af nedbrud i it-systemer, menneskelige fejl, juridiske komplikationer, mangler, svindel, ulykker og katastrofer m.m., det vil sige ikke-finansielle hændelser.

DLRs bestyrelse har derfor fastlagt politikker og retningslinjer for operationelle risici og forsikringsmæssig afdækning med det formål at reducere DLRs risici mest muligt.

Et væsentligt område ved vurderingen af de operationelle risici er it-området. DLRs ledelse forholder sig derfor løbende til it-sikkerheden, herunder beredskabs- og nødplaner m.v.

DLR arbejder løbende på at minimere operationelle risici ved bl.a. at udarbejde kontroller, autorisationer, nødprocedurer, "back-ups", forretningsgange, automatiske opdateringer, beredskabsplaner m.m., ligesom DLRs compliancefunktion medvirker til at minimere operationelle risici. Ydermere udformes på relevante områder procesbeskrivelser, som giver instrukser om arbejdsgange samt redegør for områdets ansvarsfordeling. Disse tiltag medvirker til, at DLR efterlever de eksterne såvel som interne krav.

Da DLR derudover må betragtes som en relativt "enkel" forretning med få produkter og forretningsområder, vurderes DLR samlet set at have beskedne operationelle risici.

DLR opgør sit kapitalkrav i forhold til operationelle risici ved basisindikatormetoden. Risikoeksponeringen i forbindelse med operationelle risici er i den forbindelse opgjort til ca. 2,4 mia. kr. svarende til et kapitalkrav ved 8 pct. på 193 mio. kr. pr. 31. december 2018.

Der er i DLR etableret forretningsgange vedrørende løbende opsamling og håndtering af operationelle hændelser. Alle operationelle hændelser, der har eller kunne have medført omkostninger, der overstiger en fastsat grænse, rapporteres til DLRs direktion og den risikoansvarlige, og DLRs risikoudvalg orienteres. For større tab sker der rapportering til DLRs bestyrelse på det førstkommande møde.

Generelt konstateres et relativt lavt antal operationelle hændelser i DLR, når der tages hensyn til antallet af sager, der årligt behandles.

6.3. Forsikringsrisici

Som et led i bl.a. at håndtere operationelle risici har DLR fokus på muligheden for at forsikre DLR mod hændelser, der kan true virksomhedens selvstændighed i forbindelse med krav, faktiske skader og erstatningspådragende handlinger eller undladelser.

DLR er indstillet på at holde ubetydelige tabsrisici for egen regning og risiko. Ubetydelige tabsrisici er risici, hvor forsikringspræmien og omkostningerne til administration ikke antages at ville stå på mål med et muligt tab.

6.4. Ejendomsrisiko

DLRs portefølje af grunde, bygninger og domicilejendomme (ekskl. midlertidigt overtagne ejendomme) er i forhold til DLRs egenkapital og balance af beskeden størrelse. DLR ønsker ikke at påtage sig væsentlige ejendomsrisici.

Værdien af ejendomme, der alene omfatter DLRs domicilejendom i København, udgjorde 120 mio. kr. ultimo 2018, svarende til 0,9 pct. af egenkapitalen.